

Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármesterétől
3100 Salgótarján, Múzeum tér 1.

Iktatószám: 25859/2009.

J a v a s l a t
Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
kulturális koncepciójának
elfogadására

Tisztelt Közgyűlés!

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata korábban, az 1/1997.(I. 27.) Öh. sz. határozatával elfogadott kulturális koncepciójában, valamint az önkormányzat helyi közművelődési feladatairól szóló 26/2000.(XI. 27.) Ör. sz. rendeletében megfogalmazottak szerint látta el a kulturális ágazatban, önként vállalt feladatait.

A 2009-2018. közötti időszakra készített új kulturális koncepció elkészítésének szükségességét több tényező indokolja.

Egyfelől az, hogy jelentős változások következtek be a kulturális, közművelődési politikában, s általában a társadalom, s azon belül a salgótarjáni helyi társadalom kultúrafogyasztási szokásaiban is. Másfelől megjelentek az országos kulturális stratégia elemei, illetve dokumentumai: az Oktatási és Kulturális Minisztérium kiadta a 2007-2013 közötti időszakra érvényes közművelődési stratégiát, a Nemzeti Fejlesztési Tervet, illetve közzétette a „Kulturális modernizáció irányai” című dokumentumot.

Továbbá fontos tényező, hogy megjelent az Új Magyarország Fejlesztési Terv és ennek részeként a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) és a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP).

Ugyancsak fontos szempont az önkormányzat számára, hogy az utóbbi években elkészült Integrált Városfejlesztési Stratégiával, a város középtávú gazdasági programjával, valamint az oktatási, ifjúsági, civil- és sport koncepcióval, összhangban legyenek a kulturális élet fejlesztési irányai.

A korábbi kulturális koncepció elfogadása óta hatályba lépett a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény, az önkormányzat helyi közművelődési feladatairól szóló 26/2000. (XI. 27.) Ör. sz. rendelet. Mindkét jogszabály megjelenését követően változások álltak be a város kulturális életében, illetve közművelődési intézményhálózatában. Ezek a változások indokoltá teszik, hogy az önkormányzat középtávon meghatározza, újrafogalmazza önként vállalt kulturális feladatait, s a feladatellátáshoz mintegy hozzáigazítsa intézményrendszerét, azok tartalmi tevékenységét, gazdálkodását és szervezeti kereteit. Továbbá szükségessé vált a város kulturális életében egyre jelentősebb szerepet vállaló civil szervezetek és más, nem önkormányzati fenntartású intézmények partneri szerepének megfogalmazása, az együttműködés formáinak és módjának meghatározása.

Az önkormányzat vezetőinek célja és érdeke, hogy az elfogadásra kerülő kulturális koncepció széles szakmai és társadalmi konszenzuson alapuljon – amellyel Salgótarján kulturális élete fejlődését kívánja szolgálni –, ezért a kulturális koncepció tervezetét 2009. május 5-én társadalmi vitára bocsátotta. Ezen a megbeszélésen, illetve fórumon 27 intézmény, illetve civil szervezet képviselője mondta el véleményét, többen az önkormányzat hivatalához írásban is eljuttatták észrevételeiket, javaslataikat a kulturális koncepció tervezetével kapcsolatban.

A társadalmi vitában elhangzott észrevételek, illetve a beérkezett írásos vélemények, javaslatok jelentős részét az előterjesztő beépítette a koncepció tervezetbe.

A kulturális koncepció tervezetét az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság 2009. május 7-én rendkívüli ülésen tárgyalta meg, illetve véleményezte. Az ott elhangzott észrevételeket, javaslatokat is figyelembe véve készült el a kulturális koncepció tervezete.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a kulturális koncepció tervezetének megvitatására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a melléklet szerint elfogadja Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2009-2018. közötti időszakra szóló kulturális koncepcióját.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Salgótarján, 2009. május 15.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester

SALGÓTARJÁN MEGYEI JOGÚ VÁROS
KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA
2009 – 2018
(tervezet)

Tartalomjegyzék

I. Általános alapelvek, általános célok	4
I/1. Bevezető	4
I/2. A kultúra szerepe	4
I/3. A koncepció célja, feladata	5
II. Helyzetelemzés	8
II/1. Általános helyzetkép	8
II/2. Finanszírozási, intézményi, tárgyi feltételek	10
2/a. Finanszírozási feltételek	10
2/b. Intézményi tárgyi feltételek	11
II/3. Kulturális helyzetkép	12
3/a. A közművelődési feladatellátás intézményrendszere és a kulturális szféra egyéb területei	13
3/b. Egyéb rendezvények	15
3/c. Művészeti együttesek	16
3/d. Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények, valamint kht-k, közalapítványok tevékenysége	16
d/1. József Attila Művelődési és Konferencia Központ	16
d/2. Városrészi (peremkerületi) művelődési házak, közösségi színterek helyzete, a városrészi közösségi és közművelődési élet jellemzői	20
d/3. Salgótarján Néptáncművészetért Közalapítvány	21
d/4. Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	22
d/5. Salgótarjáni Városi Televízió Kht.	22
d/6. Apolló Mozi	23
3/e. A nem önkormányzati fenntartású, közművelődési feladatokat is ellátó intézményekkel való együttműködés	23
e/1. Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet	23
e/2. Nógrádi Történelmi Múzeum	24
e/3. Nógrád Megyei Levéltár	24
e/4. KOHÁSZ Művelődési Központ	24
3/f. Oktatási intézmények kulturális tevékenysége	25
3/g. A művészeti élet egyes területeinek helyzete, jellemzői	25
g/1. Képzőművészeti beruházások	25
g/2. Művésztelepek tevékenysége	25
g/3. A vizuális művészeti élet egyéb területei	26
g/4. Az irodalmi élet	27
g/5. Zeneművészet, zenei élet	27
g/6. Táncművészet	28
g/7. Színházi ellátás és a pódiumművészet	29
3/h. A civil szféra működése, támogatása	31
3/i. A városban működő egyházak kulturális, közösségi tevékenysége	31
3/j. Nemzetközi kulturális kapcsolatok	32
3/k. Réteggaléria, az esélyegyenlőség megteremtése	33
3/l. A mindennapok kultúrája	33
III. A kulturális stratégia főbb elemei, irányai	34
III/1. A közművelődés elemeinek megjelenési formái	38
1/a. A mindennapok kultúrája (létkultúra)	38
1/b. A helyi társadalom kultúrája	38
1/c. Az ünnepi és egyetemes kultúra	39

1/d. Az önkifejezés és kreativitás kultúrája	39
1/e. Különböző kultúrák együttélése és azok támogatása	40
1/f. Kulturális információ-szolgáltatás	40
IV. A 2009-2018-ra tervezett konkrét feladatok	41
IV/1. Városi Nagyrendezvények	41
IV/2. Konferenciák szervezése	42
IV/3. Művészeti együttesek kiemelt támogatása	43
IV/4. A városban működő egyéb művészeti együttesek, csoportok támogatása	43
IV/5. Művészeti és tudományos ösztöndíj	43
IV/6. Művésztelpek támogatása	43
IV/7. „A kultúra mecénása”-díj alapítása	43
IV/8. Művészeti alapképzés, illetve oktatás bővítése (középfokú képzés)	44
IV/9. Kultúra és vendégforgalom, kulturális turizmus	44
V. Finanszírozási alapelvek és a kialakítandó gyakorlat	44
V/1. Finanszírozási alapelvek	44
1/a. Bevételi oldal	45
1/ b. Kiadási oldal	45
V/2. A jövőben kialakítandó gyakorlat	46
2/a. Intézményfenntartás és finanszírozás	47
2/b. Forráselosztás- és bővítés feladatai	48
VI. Cselekvési terv	50
V/1-13. pontig	50-54
Mellékletek	
1.sz. függelék	
Az önkormányzat kulturális szférát érintő ráfordításai	55
2.sz. függelék	
Állami normatív támogatás tényleges alakulása a helyi közművelődésre, közgyűjteményi feladatokra	56

I. Általános alapvetés, általános célok

I/1. Bevezető

A kultúrán az emberi együttélés kereteit, normáit, kulturálódáson az egyre összetettebb társadalom egybetartásához szükséges normák változását, fejlődését értjük. Az így értelmezett kultúra felveti azt a kérdést, hogy milyen társadalmi és gazdasági keretek között lehet legjobban mederben tartani a változásokat. És fordítva: melyek azok a hagyományok, amelyekre építve a leggyorsabb a növekedés. Hogyan lehet egyszerre tiszteletben tartani az önrendelkezést és ugyanakkor a mindennapi élet kultúráját emelni, a társadalomban szükségszerűen kialakuló kulturális hierarchiát elfogadtatni?

A globalizáció szükségessé teszi az összes emberi civilizációs hagyomány szerves együttélését, így a fent felvetett kérdésekre választ kell adni. Meg kell találnunk helyünket, meg kell fogalmaznunk sajátos identitásunkat a multikulturalizmus világméretű térhódításának korában.

I/2. A kultúra szerepe

„A kultúrát a legtágabb értelemben ma úgy foghatjuk fel, mint egy társadalom vagy egy társadalmi csoport szellemi és anyagi, értelmi és érzelmi megkülönböztető jegyeinek összességét. A művészeteken és bölcsészeten kívül magában foglalja az életmódot, az emberek alapvető jogait, az értékrendszereket, a hagyományokat és a hitet. A kultúra teszi képessé az embert arra, hogy végiggondolja önmagát. Neki köszönhetjük, hogy sajátosan emberi, gondolkodó, kritikus és erkölcsileg elkötelezett lények vagyunk. Átala különböztetjük meg az értékeket és vagyunk képesek választani. Segítségével fejezi ki magát az ember és tudatosul önmaga számára, látja befejezetlenségét, kérdőjelezi meg saját alkotásait, keres fáradhatatlanul új értelmet a dolgoknak és hoz létre önmagát felül múló műveket”. Így fogalmaz a kultúra mibenlétéről, annak szerepéről egyik dokumentumában, az egyetemes és személyes jelentőségéről az ENSZ kulturális szervezete, az UNESCO.

A kultúra a legszélesebb jelentésében az ember alkotta világ. Magában foglalja a tárgyi környezetet, az emberi kapcsolatokat szabályozó normákat, az egyének magatartását meghatározó társadalmi mintákat, a gondolkodás és a beszéd szimbólumait, az ezekből származó és az egyének tájékozódását szolgáló jelképrendszereket: a nyelvet, a művészetet, a tudományt, a vallást, a filozófiát. A kultúrában jelentős szerepe van az elért eredményeket tartósító, az egyes nemzedékek kapcsolatát gazdagító, a történelmi folyamatosságot biztosító és megújító, az identitástudatot erősítő hagyománynak. A kulturális élettel kapcsolatos mozgástér és feladatok meghatározása során, figyelembe kell venni a város történelmi múltját, társadalmi-gazdasági adottságait, az évtizedek során kialakult és jól működő

intézményrendszert és az ehhez kapcsolódó szellemi életet, valamint a kialakult kulturális munkamegosztást és kapcsolatokat. A kultúra szerepe fontos a társadalmi integrációban, a gyakorlat intézményesítésében és az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakozásában, készségeinek, jártasságainak, képességeinek és ismereteinek gyarapodásában, az életmód minőségének javításában és a kreativitás fokozásában. A kulturálódás, a város valamennyi polgárának olyan alapvető érdeke és joga, mint bármely más, a civilizáció-adta infrastrukturális lehetőség igénybevétele. A kultúra természetes és jelentőségteljes része a gazdasági fejlődésnek és a gyarapodás stratégiájának, a város egészét érintő területfejlesztéssel kapcsolatos koncepciójának. A kulturális lehetőségeket a lehető legmagasabb színvonalon kell biztosítani és ennek érdekében, együtt kell működni a nem önkormányzati fenntartású közművelődési intézményekkel, az autonóm és speciális tevékenységű (elsősorban kulturális jellegű) civil szervezetekkel, megyei fenntartású intézményekkel és kulturális szervezetekkel, a határon túli magyarság reprezentánsaival, (északi szomszédainkkal) a testvér- és partnervárosok közművelődési és közgyűjteményi intézményeivel és szervezeteivel. Biztosítani kell a kultúra szereplőinek (állampolgárok, intézmények, egyházak, kisebbségi, etnikai és civil szerveződések, nemzetiségek, kulturális vállalkozások) egyenlőségét. Európaiságunk feltétele és záloga a minőség és a pluralitás. Az intézményfenntartásnak és az önkormányzati támogatásoknak ezen elvek érvényesülését kell szolgálniuk.

A piaczgazdaság korában is óvni kell azonban azokat a kulturális értékeket, amelyekre a piaci törvényszerűségek nem érvényesíthetők, mert a törvényszerűségeknek kitéve ezen értékek menthetetlenül elvesznének.

I/3. A koncepció célja, feladata

A kulturális koncepció kidolgozásának célja, hogy az önkormányzat a helyi társadalom, a helyi közművelődés adott állapota, igényei, és lehetőségei ismeretében meghatározza a település közművelődési kulturális feladatait, törekvéseit, azonnali intézkedéseit, megalapozza közép- és hosszú távra a fejlesztés lehetőségeit.

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: közművelődési törvény) alapvetően meghatározza a közművelődési feladatellátás rendszerét.

A közművelődési törvény alapján, Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének az önkormányzat helyi közművelődési feladatairól szóló 26/2000. (XI. 27.) Ör. sz. rendelete (továbbiakban: közművelődési rendelet) az önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények típusát és számát rögzíti, illetve határozza meg.

A kulturális koncepció kialakításánál, megtervezésénél figyelembe kell venni, egyrészt a nemzeti fejlesztési tervet, másrészt az önkormányzat által már megalkotott és elfogadott, a közművelődéshez szorosan kapcsolódó városi fejlesztési terveket. A koncepció csak akkor tud eredményesen megvalósulni, ha többek között figyelembe veszi Salgótarján térségi szerepét is.

Az önkormányzat azzal a céllal alkotja meg a kulturális koncepciót, hogy abban a maga számára meghatározza önként vállalt feladatait a kulturális szféra vonatkozásában, összhangban a helyi önkormányzati közművelődési rendelettel, valamint figyelembe véve a közoktatási feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és –fejlesztési terv, az ifjúsági-, civil-és sport koncepció, az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS), az Antiszegregációs terv feladatrendszerét, valamint a város középtávú gazdasági programját.

A koncepció a városi közművelődéssel, tágabban a kulturális élettel összefüggő, a közművelődésre vonatkozó fő célok, és feladatok összessége, mely a célok elérését biztosító feltételek, eszközök, a meglévő és lehetséges szervezeti és működési kereteinek leírását is tartalmazza. Az ágazattal kapcsolatos önkormányzati döntések összehangolásának, a feladatok jó színvonalú ellátásához nélkülözhetetlen kiszámíthatóságnak és finanszírozási biztonságnak mintegy az alapjául szolgál.

A koncepció a kulturális életben, szűkebben a közművelődésben, a jelenlegi és a potenciális szereplők számára átlátható, kiszámítható az önkormányzattal való együttműködésben és feladatmegosztásban követhető helyzetet és viszonyokat teremt ahhoz, hogy sajátos funkciójuknak megfelelő érdekeiket érvényesíthessék, szakmai céljaikat elérhessék és működési feltételrendszerüket kedvezően alakíthassák.

Nógrád megye és különösen Salgótarján városa és kistérsége önhibáján kívül az elmúlt 15-20 évben, a gazdaságilag elmaradott, ún. hátrányos helyzetű régiók, illetve területek csoportjába került.

Az elmúlt években a megye gazdasága súlypontjainak megváltozása, a privatizáció, s újabban a válságkezelő helyi és országos gazdaságpolitika olyan helyzetet teremtett, melyben nélkülözhetetlen a különböző stratégiai ágazatok áttekintése, így többek között a kulturális szféra helyzetének tisztázása, az önkormányzat középtávú feladatainak meghatározása.

A város nehéz gazdasági helyzetében és problémákkal terhes társadalmi életében méginkább szükséges, hogy az önkormányzat megfogalmazza: a salgótarjáni kulturális életben mit, milyen módon finanszíroz, illetve támogat, annak mely „szereplőivel” működik együtt, hiszen gazdasági felemelkedésünket, a város polgárosodásának folyamatát a kulturális szféra alapvetően befolyásolja. Nehezíti a helyzetet, hogy az állam egyre inkább kivonul a kulturális szféra támogatásából, illetve átháríthatja a kultúrateremtő és közvetítő folyamatok

finanszírozását az önkormányzatra és a kultúra alanyaira, a fogyasztókra, a kulturális szolgáltatásokat igénybe vevőkre.

A kulturális koncepció a maga lehetőségeivel hozzásegít a helyi társadalom szocio-kulturális ellentmondásai, konfliktusai feloldásához, a kulturális élet résztvevőinél és meghatározó intézményeinél fellelhető funkciózavarok megszüntetéséhez és az alakuló civil társadalom egészséges fejlődési folyamatai kiteljesedéséhez.

Az önkormányzat költségvetési problémái közepette, illetve a város nehéz gazdasági helyzetében pontosítani kívánja kultúra-finanszírozó és támogató stratégiáját, s annak mentén a kulturális életben, közép –és hosszú távon betöltendő meghatározó szerepe megfogalmazását.

Az önkormányzat a koncepcióban természetesen nem vállalhatja fel a város egésze kulturális életének közvetlen befolyásolását, valamiféle paternalista irányítását.

A kulturális koncepció célja, az önkormányzat felől kettős indíttatású. Egyfelől hozzájárul annak tisztázásához, hogy a helyi kulturális életben és a kultúraközvetítés intézményrendszerének fenntartásában, működésében mi a saját szerepe, másfelől körvonalazni igyekszik azt, hogy kikkel és milyen típusú „társadalmi szerződést” kíván kötni a helyi kulturális élet meghatározó „szereplői” közül a kulturális feladatellátás, a kulturális szolgáltatások megosztása szándékával. Fontos szempont, hogy a koncepció vonatkozásában megtörténjen a helyi kulturális szféra általi legitimáció.

A kulturális koncepció megalkotásának általánosítható célja az, hogy a város polgárainak és szűkebben, a kulturális életben meghatározó jelentőségű rétegnek, az értelmiségnek, a városi identitástudata erősödjék általa valamint, hogy a kulturális infrastruktúra igénybevételét biztosítsa lehetőleg minden társadalmi réteg számára, s ezzel javítsa a városlakók komfortérzetét.

A koncepció igyekszik számba venni a város kultúrájának hagyományos értékeit, a különböző kulturális folyamatokat, fejlődési tendenciákat és nagyvonalakban fölvezetni saját lehetőségeit, a helyi kulturális élet támogatásában, mecenálásában.

A kulturális koncepció mintegy 10 éves időszak önkormányzati feladatait fogalmazza meg az alapelvek szintjén, s ezen elvek alapján néhány konkretizált, gyakorlati tennivalót is meghatároz.

II. Helyzetelemzés

II/1. Általános helyzetkép

Salgótarján kiterjedt kapcsolatrendszerű modern városképet mutató, sajátos településszerkezettel rendelkező város, amely jó infrastrukturális háttérrel rendelkezik. Az ipari termelés visszaesése és a technológiai váltás együttesen csökkentették a környezeti terhelést, ezáltal megkímélték a város- és városkörnyék természeti értékeit, amelyek jelentős idegforgalmi vonzerőt jelenthetnek.

A város kapcsolata – történelmi és gazdasági okokra egyaránt visszavezethetően – a környezetével, kistérségével harmonikus, egymásra utalt, ami szerves fejlődést tesz lehetővé különösen a kultúra, az oktatás, a foglalkoztatás, a szolgáltatás, a rekreáció és a sport területén.

Ugyanakkor az országos területi politika nem kedvez a térségnek. A területfejlesztési döntések alkalmával az eddigi években a szükségesnél kevesebb fejlesztési forrást rendeltek Salgótarjánba, ami nehezítette a fejlesztési tervek érvényesítését, a város új fejlődési pályára történő átállítását. A piacgazdaság kiépülésével kapcsolatos gazdasági szerkezetváltás elmaradása vagy megkésettsége, a korábbi prosperáló ipari üzemek termelésének visszaesése, később némelyikének megszűnése, a városi élet minőségére negatívan hatott, kedvezőtlenül érintette a városban élőket. Ez a tendencia növelte a munkanélküliséget és a hátrányos helyzetbe kerülő családok számát.

A város lakosságának kedvezőtlen a korösszetétele, magas az időskorúak aránya. Ennek oka: a fiatalok elvándorlásával és a viszonylag alacsony születésszámmal magyarázható.

Munkalehetőségek híján a fiatal és középkorú képzett munkaerő is elvándorol a városból, s így fokozatosan, tendencia-szerűen romlik a felsőfokú végzettségűek aránya. A roma kisebbség száma az utóbbi egy évtizedben, szociológiai felmérések alapján tovább növekedett (számuk 8-9 ezer főre tehető),– noha a Nógrád Megyei Statisztikai Hivatal legutóbbi népszámlálási adatai alapján, a magukat romának valló lakosok száma mintegy 1500 fő körül mozog. E látszólagos ellentmondás ellenére, valóságosan növekvő számuk, a város társadalmi életében szociális, oktatási és kulturális kérdések megoldását veti föl.

A városrészek - régi szóhasználattal a peremkerületek – közművelődési, közösségi tevékenysége a városrészi művelődési házak vonatkozásában korábban végrehajtott szervezeti változások ellenére összességében nem javult. Egyrészt azért, mert a városrészi művelődési házak, közösségi terek, az épületek leromlott állapotban vannak másrészt azért, mert e városrészek többségében még erőteljesebb az elöregedési folyamat és a szociálisan hátrányos helyzetűek aránya is magasabb.

Salgótarján dominanciája egyértelmű a térségben, hiszen nem csupán a kistérség, hanem a megye közigazgatási, gazdasági, kereskedelmi, szolgáltatási és kulturális, oktatási centruma is. A kistérség alapvetően aprófalvas terület, amelyből mintegy kiemelkedik a város. A kistérség falvainak kultúrájára alapvetően jellemző, hogy többségükben - ha átalakult, megváltozott formákban is -, de még mindig élnek azok a néphagyományok, melyek segítenek megőrizni a magyarok, a nemzetiségek, az etnikumok identitástudatát.

A környező települések több néphagyományt őrző fesztiválokkal, rendezvényekkel erősítik a salgótarjáni kistérség kulturális, kultúrturisztikai vonzerejét. Ezenkívül E-Magyarország-pont, illetve az ahhoz kapcsolódó ingyenes internethasználat biztosítása a kistérség több településén rendelkezésre áll. Egyre fejlődik és erősödik a kistérségi együttműködés a közművelődés, a kultúra területén.

Kedvezőtlen gazdasági környezetünk és szerény anyagi lehetőségeink ellenére Salgótarján önkormányzata tudatában van annak, hogy a kulturális szféra mind a város működésének, mind Salgótarján gazdasági-társadalmi fejlődésének egyik fontos hajtóereje, húzóágazata lehet. A város vezetése, az önkormányzat anyagi gondjai ellenére kiemelt figyelmet fordít a kulturális- és benne a közművelődési feladatok ellátására, amely nem a feladat kötelező jellegéből fakad, hanem érezhetően a város fejlődése és a kultúra, a közművelődés és általában a szellemi élet fejlesztése iránti elkötelezettségből és felelősségérzetből. Gazdasági gondjaink és társadalmi életünk problémái, az ebben fellelhető ellentmondások csökkentése, enyhítése érdekében, a város önkormányzata különösen az utóbbi két évben egyre növekvő mértékben támogatta a helyi kulturális, illetve közművelődési életet. Ennek köszönhetően e tekintetben városunk megállja a helyét a megyei jogú városokkal történő összehasonlításban, hiszen az utóbbi 2 évben a működési költségvetés 4,8-5,1 %-át fordítja az önkormányzat a teljes éves költségvetésből kulturális feladatok finanszírozására, illetve támogatására. Ez az arányszám a korábbi évek átlagos 2,5-2,8 %-os arányához képest fejlődést mutat és már meghaladja az országos átlagot. (1)¹

Ezt az örvendetes tendenciát támasztják alá a különböző új rendezvények, a megpezdülő kulturális szellemi élet új eseményei, folyamatai, melyek jótékony hatással vannak a városlakók otthonosság-érzetére. (A megyei jogú városok, a Magyar Művelődési Intézet legfrissebb kutatási eredményei alapján, átlagban költségvetésük 4,3 %-át fordítják városuk kulturális életére, benne intézményrendszerük működtetésére, a különböző rendezvények, események finanszírozására, kiadványok, képzőművészeti alkotások létrehozására, a helyi civil művelődési és művészeti közösségek támogatására.)

¹ Lásd 1. sz. függelék

A központi költségvetés forrásfeltételei a helyi közművelődési és közgyűjteményi feladatokat illetően az utóbbi két évben nem alakultak kedvezően. (2)²

Ezek az adatok egyértelműen azt mutatják, hogy míg az állami támogatás igen szerény mértékű, csupán 8-10 %-os az önkormányzati tényleges ráfordításokhoz viszonyítva, addig az önkormányzat jelentős mértékben, szinte erőn felül költött pénzeszközöket a kulturális feladatok finanszírozására. A jövőbeni pénzügyi lehetőségek, figyelemmel a központi gazdaságpolitikai elképzelésekre, sajnos nem hogy bővülnének, hanem prognosztizálható az önkormányzatok központi támogatási forrásainak további szűkülése. Ezért a gazdaságpolitikai feltételrendszer, illetve az önkormányzati költségvetési lehetőségek változása miatt a kulturális szféra fejlesztési elképzeléseit összhangba kell hozni az önkormányzat kulturális feladatainak racionalizálási tendenciáival. Mindezt oly módon, hogy a kulturális szféra minőségi és mennyiségi szempontból rövid-, közép- és hosszútávon fejlődjön és élénkíteni tudja a helyi gazdasági életet is!

II/2. Finanszírozási, intézményi, tárgyi feltételek

2/a. Finanszírozási feltételek

A kultúra-finanszírozás többszektorúvá tételében, a biztonságos gazdálkodás és a működés anyagi feltételei biztosításában az elmúlt 4-5 évben előrelépés történt. Az intézmény- és rendezvényfinanszírozásban, egyre nagyobb súllyal van jelen a feladatfinanszírozás. Évről-évre tendenciaszerűen emelkednek a különböző szakmai célokra elkülönített előirányzatok, pl. a közművelődési feladatok előirányzat, vagy pl. a kulturális területet érintő képzőművészeti beruházások, a különböző felújítási, felhalmozási előirányzatok. Ezeken kívül önrészt biztosít az önkormányzat további központi támogatások elnyeréséhez, s ezáltal az elmúlt években jelentős támogatási összeghez jutott a kulturális szféra. Az önkormányzat kezdeményezése által kedvező változások történtek az utóbbi egy-két évben a különböző önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású intézmények, szervezetek, együttesek szponzorálási gyakorlatában. Több városi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság rendszeresen, folyamatosan, más gazdasági szervezetek, a vállalkozói szféra egyes szereplői, alkalmanként támogatták a kulturális rendezvényeket, eseményeket, civil önszerveződő közösségeket. Ez utóbbiak száma és az általuk nyújtott támogatás mértéke még nem nevezhető kielégítőnek – sem a támogatottak szempontjából, sem az általuk nyújtott támogatásoknak az önkormányzati támogatásokkal szembeni szerény mértékét, arányát illetően.

² Lásd 2. sz. függelék

A kulturális programok megvalósításában az önkormányzat támogatása mellett, jelentős szerepe volt az eredményes pályázatokon megszerzett forrásoknak is. (A kulturális élet támogatására fordított önkormányzati összegek mellett az utóbbi években emelkedő tendenciát mutat a civil szervezetek által különböző pályázati forrásokból elnyert összegek mértéke, mely ugyancsak javítja a város kulturális életét, illetve a kulturális szféra működését. Ez az összeg városi szinten évről-évre változik, de pl. 2008. évben összességében mintegy 8 M Ft körül mozgott.)

2/b. Intézményi tárgyi feltételek

A **József Attila Művelődési és Konferencia Központ** (továbbiakban: JAMKK) feladatai között kiemelt jelentőségű a színházteremhez kötődő rendezvények lebonyolítása. Az előző másfél évtized során a színháztermi hangosítási, világosítási és színpad-gépészeti rendszer elérte az alkalmazhatóság határát. Az önkormányzat, illetve az intézmény évi 3 – 5 millió Ft önerő biztosításával minden évben pályázatot nyújtott be és központi támogatást nyert el a technikai feltételek javítására.

A mintegy tíz éve elindított hosszútávú technikai fejlesztési folyamat azonban, még nem befejezett. A még megoldásra váró fejlesztésekhez továbbra is szüksége van az intézménynek, illetve önkormányzatunknak (mint fenntartónak) a pályázati források igénybevételére, a szükséges pályázati önrész biztosítására.

A **városrészekben** lévő művelődési házak, közösség szinterek – a Gerelyes Endre Művelődési Ház kivételével – a múlt század elején vagy az '50-es, '60-as években épültek, jelenleg elhanyagoltak, rossz állapotban vannak, jóindulattal lehet ezen épületeket, helyiségeket közösségi célokra használni. A berendezési tárgyak többségében 30-40 évesek, elhasználódtak. Technikai felszereltsége e házaknak, illetve közösségi szintereknek hiányos, elavult és korszerűtlen.

A **Táncház** épületének évenkénti állagmegóvását, karbantartását a Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány alkalmazottai szerény mértékben, intézményi költségvetésből végzik el. Az épület jelentős felújítására, korszerűsítésére lenne szükség a következő években, hogy a szakmai munka technikai, tárgyi feltételei biztosítva legyenek hosszútávon is.

A **Városi Televízió** stúdiója megfelel a helyi igényeknek. Alapvetően az adásidőnek, a műsorengedélyeknek, az abban foglalt követelményeknek a betartásához, megfelelő a műszaki-technikai bázis. Az intézmény évenkénti karbantartásokkal, kisebb javításokkal, beszerzésekkel biztosítani tudta a műsorgyártás- és szolgáltatás alapfeltételeit. Azonban

szükséges lenne a jövőben egy jelentősebb mértékű műszaki beruházásra, a technikai feltételek korszerűsítésre, hogy a televízió meg tudjon felelni a vele szemben támasztott nézői és tulajdonosi (önkormányzati) igényeknek.

II/3. Kulturális helyzetkép

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a közművelődési rendeletben, valamint az 1997-ben elfogadott, középtávra szóló kulturális koncepcióban határozta meg az önkormányzat közművelődési és kulturális feladatait és a feladatok ellátásának feltételrendszerét.

2001-ben fogadta el a közgyűlés az önkormányzat középtávú kulturális koncepciójának végrehajtásáról szóló tájékoztatót, amelyben megfogalmazódott, hogy „az intézményi infrastruktúra működési gondjai és az új szakmai természetű kihívások elengedhetlenné teszik a közeljövőben egy újabb középtávra szóló kulturális koncepció elkészítését”.

Az azóta eltelt időszakban azonban nem készült el újabb kulturális koncepció, s ez nagymértékben akadályozta a város kulturális életének tudatos, tervszerű működését, illetve fejlődését.

A közművelődési rendeletben meghatározott módon, alapvetően a város önkormányzata által fenntartott önkormányzati közművelődési intézmények alkotják a városi kötelező feladatellátás bázisát. Alapfunkciójuknak megfelelően a város, illetve a városrészek kulturális adottságaira, művelődési hagyományaira, szokásaira épülve éves munkaterv alapján végzik tevékenységüket, látják el az alapító okiratban rögzített feladataikat. Ezért a kulturális koncepcióban meghatározott feladatokat, alapvetően a jövőben is a közművelődési intézményekhez lehet „telepíteni”, a munkájukhoz szükséges feltételekkel együtt.

A városi kulturális, illetve közművelődési feladatellátás nem „vegytisztán” csak az intézményeknél jelentkezik. A kulturális közösségi, művészeti alkotó-és befogadó, vagyis értékteremtő és értékközvetítő tevékenység azokon kívül is folyik, autonóm, önszerveződő jelleggel.

A közművelődési intézmények feladatellátását egészítik ki a városi igényeknek és saját működési körüknek megfelelően a városban működő közgyűjteményi-, művészeti-, tudományos-, és oktatási intézmények, valamint a különböző egyesületek, alapítványok, kulturális, szabadidős vállalkozások és bizonyos tekintetben az egyházak is. Az általuk ellátott, illetve biztosított kulturális tevékenységüket és szolgáltatásukat jobbra saját erőből látják el, kisebb részben az önkormányzattal kötött különböző együttműködési megállapodások alapján, illetve az önkormányzat közvetett vagy közvetlen támogatásával.

Salgótarján kulturális örökségének alapját, a város történelmi múltjának és közelmúltjának tárgyi- és szellemi javai, értékei határozzák meg. Az ezekre épülő kulturális események, rendezvények, hagyományok, valamint az azokat ápoló egyesületek, szervezetek, intézmények a városi identitás-tudat meghatározó elemei.

Az elmúlt 7-8 éves időszak városi kulturális életéről általánosíthatóan megállapítható, hogy az önkormányzat a korábbi koncepcióban megfogalmazott cél-, feladat és eszközrendszer segítségével és különösen az utóbbi két évben hozott önkormányzati döntésekkel, a kulturális támogatások körének szélesítésével és mértékének folyamatos emelésével, több jelentős eredményt ért el a kulturális, közművelődési szférában.

A városi identitástudat erősítésében az utóbbi években pozitív változások tapasztalhatók. Jó színvonalúak a különböző városi ünnepek, évfordulás rendezvények, melyeken egyre nagyobb számú közönség vesz részt. Az önkormányzat támogatja a különböző intézmények, együttesek, egyesületek évfordulóinak megünneplését. Ezen időszakban mintegy 30 helytörténeti vonatkozású kiadvány megjelentetését finanszírozta, vagy támogatásban részesítette önkormányzatunk. Támogattuk több emléktábla és köztéri műalkotás felállítását, jelentősen bővítettük a városi kitüntetések körét. Jelenleg összesen, évente 14 városi kitüntetést ad át az önkormányzat közgyűlése és további 6-8 városi díjat mint díjalapító jegyez különböző jelentős városi, megyei vagy országos művészeti eseményen. (pl. Madách- és Mikszáth pályázatok díjai, a Tavaszi Tárlat, a Szécsényi Őszi Tárlat, az Országos Rajzbienálé díjai, Nagy Iván honismereti pályázat díja, stb.)

Össességében megállapítható, hogy városunk kulturális élete sokszínű. Benső, önnön fejlődése nem rekedt meg, a közösségi és intézményi kultúra-teremtés és közvetítés, valamint a szolgáltatások többsége megfelel a fogyasztói igényeknek. Megállapítható továbbá, hogy némileg erősödtek a hagyományápoló, a lokális kötődést, identitást őrző művelődési alkalmak, programok. Ezek a jótékony folyamatok mintegy ellensúlyozzák a globalizációs, multikulturális és konzum-jellegű kulturális javak, a kommersz álértékek, a giccek terjedésének káros következményeit.

3/a. A közművelődési feladatellátás intézményrendszere és a kulturális szféra egyéb területei

Az ún. nagyrendezvények vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy az elmúlt években megőriztük a város gazdagnak mondható kulturális hagyományrendszerét, értékeit.

– a *Tarjáni Tavasz* elnevezésű programsorozat, s benne a *Nemzetközi Dixieland Fesztivál* a város egyik legrangosabb művészeti eseményévé fejlődött az elmúlt évek során. A rendezvénysorozat annak ellenére, hogy mind arculatában, mind tartalmában megújításra,

- frissítésre szorul évről-évre közönségikert arat. A dixieland fesztivál pedig nem csupán a hazai, hanem az európai jazz-zenei életnek is egyik rangos, reprezentatív eseményévé vált.
- A *Salgótarjáni Tavaszi Tárlat* – A Nógrádi Történeti Múzeum szervezésében 2009-ben immár 30. alkalommal nyílt meg- az utóbbi években biennális időközökben került megrendezésre – a helyi és országos képzőművészeti szakma elismerésével és támogatásával. Salgótarján ezzel a rendezvényével bekapcsolódik az országos képzőművészeti élet vérkeringésébe, ösztönözve ezzel a helyi, illetve nógrádi képzőművészeti élet fejlődését is. A Nógrád Megyei Önkormányzat által rendezett *Salgótarjáni Rajzbiennálét* - amely ugyancsak jelentős szerepet játszik a hazai képzőművészeti életben - a város önkormányzata folyamatosan, mint díjalapító támogatta. (A Salgótarjáni Szabadtéri Szobortárlatot anyagi, finanszírozási problémák miatt az utóbbi években nem rendeztük meg – mely vesztesége a város és a kistérség, sőt a régió kulturális életének.)
 - A *Tóparty Fesztivál* elnevezésű többnapos szabadtéri, szórakoztató, populáris rendezvény az utóbbi évek egyik legnépszerűbb, leglátogatottabb kulturális eseményévé vált a városnak. A rendezvény „jogelődje”, a Salgótarjáni Vidám Vásár című programsorozat. A 2007. előtti években az önkormányzat és intézményei rendezésében és finanszírozásával, majd különböző vállalkozók bevonásával zajlott, azonban színvonala évről-évre egyre csökkent. 2008. és 2009. évben a Salgó Vagyon Kft. jó színvonalon szervezte meg a Tóparty Fesztivált a Tóstrand területén május hónapban. A belépőjegyes rendezvény üzleti alapon, vállalkozók bevonásával a hagyományokat megőrizve, de új, megváltozott arculattal nagy közönségikert aratott.
 - Önkormányzati támogatással rendezik évről-évre, a *Nógrád Megyei Nemzetközi Folklorfesztivál* részeként a *Salgótarjáni Folk- és Szlovák Napokat*. E szabadtéri rendezvénysorozat sok látogatót vonz. Mivel a kultúrturizmus egyik meghatározó salgótarjáni eseménye, indokolt arculatát és tartalmát megújítani, a kapcsolódó kulturális kínálatát bővíteni. A fellépő külföldi együttesek vendégszereplése által Salgótarján jó hírnevét öregbíti e rendezvény Európában és szerte a világon.
 - Kiemelkedik a városi ünnepek sorából az augusztus 20-ai *Szent István Napi Ünnepe*, elnevezésű rendezvény a Fő téren. A több ezer fős közönséget e napon, az alkalomhoz illő műsorok szórakoztatják, s az ünnepkörhöz kapcsolódóan kerül sor hagyományosan a Szent István Emlékmű megkoszorúzására és az Új Kenyér megszegésére.
 - Az egyre jelentősebb, fejlődő rendezvények sorába emelkedett az utóbbi 2-3 évben a *Somoskői Várfesztivál* elnevezésű programsorozat, amelynek elindítója és szervezője a Salgótarjáni Kamarazenekar Egyesület. A több helyszínen zajló rendezvénysorozatot egyre

többen látogatják a városon kívülről érkező érdeklődők is. Programjaiban a helyi művészek mellett, több országos és nemzetközileg is ismert együttes, szólista szerepel. A szervező egyesület jó együttműködést alakított ki a szlovákiai Fülek városával, annak városprogramjaihoz kapcsolódva. A Somoskői Várfesztivál noha egyre nagyobb kulturisztikai szerepet tölt be és a város számára egyre nagyobb turisztikai vonzerőt jelent, további támogatást igényel nemcsak az önkormányzat és intézményei, hanem a város vállalkozói és civil szervezetei részéről is.

- A nagyrendezvények sorába illeszkedik az utóbbi három évben megrendezett, nagy tömegeket vonzó, gazdag kulturális kínálattal rendelkező városi szintű *Salgótarjáni Advent* elnevezésű több hetes programsorozat, mely magában foglalja az adventi és a karácsonyi rendezvények sokaságát. Az önkormányzat finanszírozásában és koordinálásában megvalósuló rendezvénysorozat előkészítését és lebonyolítását a JAMKK végzi, összehangolva az együttműködő városi intézmények és civil szervezetek rendezvényeit. A városnak az adventi időszakhoz és Karácsony ünnepéhez méltó újszerű dekorációja, a Fő tér, az utcák, a városrészek világítása, a karácsonyi, adventi hangulat megteremtése, kedvező fogadtatásra talált a város polgárainál.

3/b. Egyéb rendezvények

Több rendezvény már hagyományosnak mondható, melyek városi hatókörűek, s amelyek beágyazódtak a helyi kulturális események rendszerébe. Ezek megrendezéséhez az önkormányzat egyrészt anyagi támogatást nyújt, másrészt az intézményi infrastruktúrát biztosítja, illetve rendelkezésre bocsátja azon civil szervezetek számára, amelyek a programokat rendezik.

- Ilyenek pl.:
- HUNGAROCON Országos Sci-fi Találkozó
 - Időskorúak KI-MIT-TUD-ja
 - Szeret Nap
 - Civil Kavalkád
 - Városi Egészségnap
 - SIMŰN (Salgótarjáni Ifjúsági Művészeti Napok)
 - Orgonaszakos Növendékek Országos Találkozója
 - Országos Salgótarjáni Rockzenei Tábor
 - Kárpátaljai Mesemondóverseny
 - A Madách-hagyomány Ápoló Egyesület rendezvényei (szobor-koszorúzási ünnepségek, előadások, stb.)

Új színpont az egyéb városi rendezvények sorában a havonta jelentkező „Beszédes Esték” című művészeti, társadalmi és közéleti, ún. beszélgetős műsor-sorozat, mely a Café Frei-ben talált otthonra és nagy népszerűségnek örvend. Az utóbbi két évben tovább gazdagította a város kulturális életét a Café Frei kávézó rendezésében több zenés szórakoztató est, pl. táncestek, ún. duma-színház, előadóestek, pódium-estek, melyek noha belépőjegyesek általában telt házzal zajlanak a kávézó galéria termében.

3/c. Művészeti együttesek

Folyamatosan támogatta az önkormányzat a jelentősebb városi művészeti együtteseket.

Ennek tudható be például, hogy a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar hosszú stagnálás után az utóbbi két évben erőteljes és öröndetes fejlődésnek indult. Fontos előrelépés volt szakmailag és finanszírozási szempontból is a Szimfonikus Zenekar egyesületté alakulása 2007. évben és az egyesülettel kötött önkormányzati, közhasznúsági szerződés létrejötte. Egyesületként működnek és az önkormányzat által alapított kft-k folyamatosan anyagi támogatásban részesítik pl. a Koncert Fúvószenekart, a Salgótarjáni Pedagógus Kórust, a Pódium Stúdiót. Jelentős önkormányzati támogatást kap, mind az önkormányzattól – a JAMKK költségvetésében elkülönítve –, mind az önkormányzati kft-ktől a Vertich Színpad Stúdió mint városi, alternatív színházi társulat és képző-hely, működéséhez és premier-előadásaihoz. Ezen kívül önkormányzati támogatásban részesül a drámapedagógiai tevékenységet folytató, jobbjára középiskolás tanulókból álló Impro Színpad nevű együttes.

3/d. Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények, valamint kulturális feladatokat ellátó kht-k, közalapítványok tevékenysége

d/1. József Attila Művelődési és Konferencia Központ

Az intézmény szakmai munkáját, tartalmi tevékenységét jó színvonalon végzi, amelyen belül az ünnepi kultúra eseményei a dominánsak. A művelődési központ szervezi és bonyolítja le a város ünnepeit és az ún. nagyrendezvények jelentős részét. A város nem rendelkezik önálló, professzionális színházi társulattal, azonban a JAMKK-ban működő ún., „befogadó” színház évek óta nívós produkciókat biztosít a színházszerető közönségnek és általában telt házasak ezek az előadások. A két színházi bérletsorozatot az önkormányzat évenként mintegy 9 M Ft-os külön támogatásban részesíti, mert a bevételekből nem fedezhetők a előadások, a bérletsorozatok költségei. Egy városi színház megalapozásának tekinthető a 2004-ben alakult, az önkormányzat által támogatott, a JAMKK intézményi keretében működő Vertich Színpadstúdió létrejötte.

Az intézmény gazdálkodása kiegyensúlyozottnak mondható, a tárgyi eszközellátottsága közepesnek ítélnélhető, ezért indokolt pályázati központi források bevonásával annak folyamatos javítása. Az elnyert pályázati támogatások mértéke némileg javult az utóbbi években, amely az intézmény ezirányú jó munkáját dicséri.

A JAMKK személyi ellátottságáról megállapítható, hogy a munkatársak, a közművelődési és a működést kiszolgáló szakemberek szakképzettsége megfelelő. Az intézménynek folyamatos és jó munkakapcsolata alakult ki a kultúra és a közművelődés területén működő városi, megyei intézményekkel (múzeum, művészeti iskola, könyvtár stb.) és a különböző civil szervezetekkel. Az intézmény alapvetően megfelelt az elmúlt években a fenntartói célkitűzéseknek, elvárásoknak, az alapító okiratában meghatározott funkciójának. Szakmai tevékenységében a város szélesebb közönsége igényeinek megfelelően alakítja arculatát, kulturális kínálatát. Ez a JAMKK látogatóinak-, „használóinak”- és rendezvényeinek az utóbbi években növekvő számában is megmutatkozik.

Az intézménynek még a rendszerváltás időszakában megszűnt a megyei módszertani központ funkciója, azonban mára is megmaradt a minőségi, vagy „magaskultúra”, az ünnepi kultúra megyei reprezentánsának, a színházművészet, a képzőművészet, a komolyzenei és könnyűzenei hangversenyek, rendezvények megyei központjának.

Alapító okirata feladatbővülésével 2007. évtől működtetője a Szerdatársaság Irodalmi Kávéháznak, melynek mintegy jogelődje az intézményben korábban működő Palóc Parnasszus elnevezésű élő irodalmi újság volt. Ennek szerkesztősége az irodalmi kávéház programjainak házigazdája. Az irodalmi kávéház sikeres, népszerű, hetente rendezett estjei színesítették a helyi kulturális életet, ezáltal erősödött az értelmiség, az irodalombarátok kulturális identitása és a JAMKK városi, megyei kulturális központi szerepe.

Jelentős az intézménynek a kulturális, művészeti együtteseket, művelődő civil szervezeteket befogadó és támogató tevékenysége. A JAMKK-ban jelenleg is mintegy 20 kiscsoport, civil szervezet, társaság működik.

Nagyon sikeresek, népszerűek, az intézmény által szervezett Családi Hétféje rendezvényei.

A JAMKK épületének Phare-pályázati támogatással 2006-ban megtörtént felújítását követően bővült az intézmény funkciója, konferencia-központi szerepet is kapott, valamint épületében a Café Frei kávéházban, városi galéria és irodalmi kávéház kezdte meg működését. A felújítással és feladatbővüléssel lehetővé vált kulturális centrumként való működésének felerősödése, noha az épület felújítását követően épületgépészeti problémák több ízben megzavarták, hátráltatták az intézmény szakmai munkáját.

Az intézménynél előrelátó, a bevételi lehetőségekre figyelő, kiegyensúlyozott gazdálkodás folyik. Már a tervezés során figyelembe veszik a kulturális kereslet-kínálat szempontjait,

valamint az intézmény tevékenységére jellemző gazdasági sajátosságokat. A pénzügyi, finanszírozási források bővítésével törekednek a rendezvények színvonalának megtartására.

Az intézmény azonban évek óta nem tudja jelentősebb mértékben növelni saját bevételeit (ennek aránya 15-20 % körül mozog a teljes költségvetési főösszeghez viszonyítva, amely több hasonló nagyságrendű művelődési központtal összehasonlítva 10-15 %-os elmaradást mutat). Érdemes a jövőben megvizsgálni az intézmény működésének, gazdálkodásának, szervezeti felépítésének hatékonyságát, a változás szándékával.

Összességében megállapítható, hogy a József Attila Művelődési és Konferencia Központ profiljának, funkciójának megfelelő alapfeladatát elfogadható színvonalon látja el. Annak ellenére, hogy a nagymértékű 2007. évi intézményi létszámcsökkentés átmenetileg szakmai nehézségeket okozott az intézménynek.

A Salgótarjáni Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (továbbiakban: SITI) a JAMKK-ba történt integrációja igazolta a szervezeti változással kapcsolatos elképzeléseket. A SITI megőrizve speciális, szakmai ún. humányszolgáltató, információs tevékenységét, beilleszkedett a JAMKK funkcióiba, feladatrendszerébe. A SITI 2005-ben történt új telephelyre költözése, akkor egyértelműen az ifjúsági kulturális-közművelődési lehetőségek bővülését szolgálta. Az iroda bővült olyan közösségi terekkel amelyek alkalmasak informális kiscsoportok, speciális csoportok, kisebb-nagyobb létszámú beszélgetések, képzések, közösségek befogadására, programjaik lebonyolítására. A befogadott programok díjtalanul működnek (pl. önvédelmi körök, modern tánccsoportok, kortárssegítő csoportok programjai, képzései), ugyanakkor az iroda szervez tematikus csoportokat, illetve egyedi akciókat, programokat (pl. ifjúsági galéria-kiállítások, filmkör, fotóköri, thai chi, pályázatok meghirdetése és ezekhez kapcsolódó eredményhirdetések, egészségnap, önismereti csoportok, esetmegbeszélő csoportok). A SITI-nek a fiatalok körében végzett közművelődési típusú tevékenysége kiszélesedett, színesedett. Az intézmény kedvelt, népszerű a fiatalok, a város diáksága körében. A SITI azonban lassan „kinövi” a jelenlegi helyét és szerepe, feladatai tovább bővíthetők; esetleges szervezeti változások munkájának hatékonyságát növelheti. Fontos feladat tevékenységükkel összefüggésben, hogy a városrészekben, (pl. Beszterce-lakótelep, Gerelyes Művelődési Ház) további információs pontok hozhatók létre.

Salgótarjáni Tourinform Iroda (továbbiakban: Tourinform Iroda)

A Salgótarjáni Tourinform Iroda 2006-tól a JAMKK szervezeti keretei között működik. Az iroda JAMKK-hoz való áthelyezése jó elképzelés volt, eddigi működése igazolta, hogy a turizmus és a kulturális szféra eseményei jól egymáshoz illeszthetők. Salgótarjában a kulturális turizmus mutatkozik a turizmusfajták közül az egyik legígéretesebbnek, hiszen a

különböző rendezvények, a köztéri képzőművészeti alkotások (benne a baglyasaljai szoborpark), a műemlékek, a műemlék jellegű épületek, a kiállítóhelyek mind alapul szolgálnak a kulturális-turizmus fejlődéséhez, a kulturális termékeknek az „eladáshoz”.

A Tourinform Iroda kezdetben a Nógrád Megye Önkormányzata és a Magyar Turizmus Zrt. között fennálló névhasználati szerződés értelmében megyei tourinform irodaként funkcionált, majd 2006-tól további működtetésre Salgótarján önkormányzata vette át az irodát, ettől kezdve (3 fővel) „területi információs és marketing iroda”-ként látják el tevékenységét.

A Tourinform Iroda a Magyar Turizmus Zrt. (továbbiakban: MT. Zrt.) által létrehozott országos hálózat tagja, tevékenységét a „Névhasználati Kézikönyv” szabályozza.

Az iroda elsősorban városi feladatokat lát el, emellett azonban az MT. Zrt. egy sajátos adatgyűjtési területet határoz meg részére. Az iroda esetében ez azt jelenti, hogy a salgótarjáni kistérség mellett, a balassagyarmati, a bátonyterenyei, valamint a pásztói kistérség egyes településein is kötelező feladatuk a turisztikai információk gyűjtése és az adatok feltöltése, frissítése a Nemzeti Turisztikai Adatbázisba, a www.itthon.hu oldalra.

A Tourinform Iroda főbb tevékenységi körei:

Információs tevékenység

- kiadványok, információk Magyarország valamennyi tájegységéről, turisztikai régiójáról
- turisztikai könyvek, térképek, ajándéktárgyak értékesítése
- a Nemzeti Üdülési Szolgálat megyei információs irodája
- aktuális rendezvények népszerűsítése
- információk szálláshelyekről, nevezetességekről

Marketing-tevékenység

- kiállítások szervezése
- információs kiadványok készítése, terjesztése
- az iroda által létrehozott városi turisztikai honlap fenntartása
- szakmai kapcsolattartás a szállásadókkal, valamint a turisztikai vonzerők fenntartóival, közös tervek kidolgozása, megvalósítása
- szakmai együttműködés az országos turisztikai szervezetekkel

Pályázatokon való részvétel

Az elmúlt 3 év során az Iroda öt szakmai pályázatot nyújtott be, melyből négy kedvező elbírálásban részesült.

Összességében megállapítható, hogy a Salgótarjáni Tourinform Iroda jó színvonalon látta el alapfeladatait, de maximálisan nem használt ki minden lehetőséget a városi marketing

munkában és a kulturális, s azon belül a kulturális turizmus fejlesztését még inkább erősítő lehetőségek kiaknázásában.

A Tourinform Iroda feladatai tovább bővíthetők, különösen a kulturális turizmus, vagy pl. a fesztiválturizmus területén. Szükséges a jövőben tovább szélesíteni a feladatkörét, esetleges szervezeti változások is hatékonyabbá tehetik működését.

d/2. Városrészi (peremkerületi) művelődési házak, közösségi színterek helyzete, a városrészi közösségi és közművelődési élet jellemzői

1997 után megtörtént a JAMKK - szervezeti keretéből történő leválasztása, dezintegrációja (az ún. peremkerületi) városrészi művelődési házaknak.

Az önkormányzat által fenntartott, költségvetési szervnél biztosított közösségi szintér:

Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon (továbbiakban: SKÁID) Arany János Tagiskola szervezeti keretében

- Gerelyes Endre Művelődési Ház (Zagyvapálfalva városrészben)

Az önkormányzat által fenntartott költségvetési szervnél biztosított közösségi színterek közül mára, egyedül a SKÁID Arany János Tagiskola szervezeti keretében a Gerelyes Endre Művelődési Ház maradt meg. A művelődési ház nagyjából iskolai oktatásnak és iskolai szabadidős tevékenységnek ad helyet, másrészt egyéb lakótelepi, közösségi és szabadidős tevékenységek, rendezvények is zajlanak az intézményben. Ezek alapján megállapítható, hogy a közösségi, közművelődési funkciójának alapvetően megfelel a művelődési ház.

Az önkormányzat által létrehozott, nem költségvetési szerv (SALGÓ Vagyon Kft.) kezelésében lévő közösségi színterek:

- Rónafalui Művelődési Ház (a tartalmi tevékenységet a Rónafaluért Baráti Társaság – civil egyesület folytatja)
- Somoskői Művelődési Ház (ebben a házban jelenleg fiókkönyvtár is működik)
- Rónabányai Művelődési Ház
- Zagyvarónai Művelődési Ház

E házak közül a legjelentősebb fejlődést a Rónafalui Művelődési Ház, illetve az azt működtető Rónafaluért Baráti Társaság produkálta, mely igazi gazdája a település közösségi, közművelődési életének.

A városrészekben lévő művelődési házak, illetve közösségi színterek tevékenysége alacsony színvonalú, némelyike gyakorlatilag megszűnt. Holott ezek alapvető feladata a lakóközösség mindennapi- és ünnepi kultúrájának, társasági életének segítése lenne. Az épületek azonban jelenleg elhanyagoltak, tárgyi feltételeik rosszak, csak kényszerből használhatóak közművelődési, közösségi célokra. Tevékenységük, elsősorban anyagi támogatottság híján,

továbbá szakemberek és a szakmai segítség hiánya miatt, kezdetleges, alkalmi jellegű. Sem a mai kor követelményeinek, sem az adott lakóközösség igényeinek nem felelnek meg.

A városrészi művelődési házak, illetve közösségi színterek egyenetlen színvonalon, vagy egyáltalán nem töltik be eredeti, közösségi funkciójukat és fenntartásuk a Salgó Vagyon Kft. számára (mint az önkormányzat vagyongazdálkodó szervezetének) problémát jelentenek.

Az utóbbi néhány évben létrejött egyesületek, civil szervezetek igyekeztek a településrészek némelyikén, a közösségi, közművelődési élet hiányát pótolni, de ezt, főleg a feltételrendszer – anyagi és személyi – hiánya miatt, csak kismértékben tudták megvalósítani.

A civil szervezetek néhány településrészen mégis jelentős szerepet töltenek be, szervezve a működési körükben élők közösségi, közművelődési életét. További önkormányzati támogatásuk ezért a jövőben is indokoltnak látszik.

A városrészi művelődési házak, illetve közösségi színterek vonatkozásában szükséges egyenként megvizsgálni további működésük feltételeit és lehetőségeit. Az időközben bekövetkezett szervezeti változások szükségessé teszik a közművelődési rendelet módosítását, illetve pontosítását.

Gyakorlatilag, az épületek erős állagromlása miatt jelenleg már nem működnek az alábbiak:

- Forgách-telepi Művelődési Ház
- Déryné Művelődési Ház (Salgótárján, Hősök útja)
- Somlyóbánya-telepi Művelődési Ház
- Salgóbányai Művelődési Ház

d/3. Salgótárján Néptáncművészetért Közalapítvány

A korábbi **Tánc háznak** – mint intézménynek – 1998-ban, a *Salgótárján Néptáncművészetért Közalapítvánnyá* történő átalakítása beváltotta a szervezeti változáshoz fűzött reményeket: gazdálkodása rugalmasabb lett, speciális feladatai ellátásához, szakmai munkájához jobban igazodik a működési feltételrendszere. A közalapítvány a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel közösen látja el az iskolarendszerű gyermek-néptáncképzést. Lényegében, - noha deklaráltan nem az - megyei módszertani központként működik. Munkatársai, az országos szakmai elismertséggel működő Nógrád Táncegyüttes vezetője és vezető táncosai segítik a megyében működő csoportokat. Felnőtt képzéseket szerveznek óvodai és iskolai pedagógusoknak és oktatnak a város és városkörnyék iskoláiban is. Feltárják, gyűjtik és ápolják a nógrádi és a megyei folklórkincset. Táncházakat tartanak a nemzetközileg is ismert Dűvő Népzenei Együttessel és az utóbbi években a Folt Folk Form együttessel, rész vesznek fesztiválokon, helyi, megyei, országos és nemzetközi

rendezvényeken. A közalapítvány folyamatos támogatása továbbra is indokolt, az épület (Táncház) önkormányzati tulajdonban maradása, a fenntartás, felújítás biztosítása az önkormányzat feladata kell maradjon mindaddig, amíg a Népművészeti Közalapítvány nem tudja saját erejéből fenntartani az épületet.

A *Nógrád Táncgyűttes* a Salgótarján Néptáncművészetéért Közalapítványon keresztül történő önkormányzati finanszírozáson kívül egy-egy fellépésre, turnéjára, országos szakmai bemutatókra külön feladatfinanszírozásban részesül. E külön címzett támogatások nem csekély mértékben segítették az együttest abban, hogy évek óta maga a Nógrád Táncgyűttes és utánpótlás csoportjai az országos élvonalhoz tartozik.

d/4. Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az intézmény a nagy múltú Salgótarjáni Zeneiskola alaptevékenységét, funkcióját más művészeti ágak iskolarendszerű képzésével 2001-től kibővítette.

A hangverseny-élet és a zenei élet szervezésén túl csoportjaival, együtteseivel részt vesz a város közművelődési életében. A zeneoktatáson kívül több művészeti ágban képez tanulókat (képzőművészet, néptánc, színjátszás, báb, stb.) és a Nógrád Táncgyűttes utánpótlásának bázisát adja. Sikeres kezdeményezésük közé tartozik néhány zenés színpadi produkció létrehozása és támogatandó a zenés színház létrehozására vonatkozó elképzelésük, a város több művészeti együttesének tervezett együttműködésével. Az önkormányzat által kiemelten támogatott, a város fiatalságát, diákságát megmozgató SIMÜN (Salgótarjáni Ifjúsági Művészeti Napok) programsorozatot biennális időszakban szervezik, a művészi komplexitás jegyében.

Jelentős eredménye az intézménynek az ifjúsági hangversenybérlet sorozata és a felnőtt hangversenybérlet, az olasz-, a francia-, az amerikai estek, valamint a 2008. évben rendezett karácsonyi és a 2009. évi Újévi Hangverseny, melyeket a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekarral közösen szervezett.

d/5. Salgótarjáni Városi Televízió Kht.

A Salgótarjáni Városi Televízió Kht., folyamatosan emelkedő tendenciájú önkormányzati támogatásban részesült, amelynek évenkénti összege az alapfeladatok ellátásához elégséges volt, de jelentősebb fejlesztéseket nem tett lehetővé. Mégis eredményként könyvelhető el, hogy a televízió saját készítésű műsorideje jelentősen megemelkedett és műsorszerkezete, műsorkínálata, a korábbi időszakhoz viszonyítva a helyi igényekhez jobban igazodott és színvonalát tekintve is javult. Ez különösen az utóbbi egy esztendő viszonylatában állapítható meg. Pl.: élő közvetítések valósultak meg városi rendezvényekről és több helyi készítésű

műsort is bemutattak, több volt a helyi társadalmi, kulturális eseményeket bemutató műsor és a civil szervezetek, oktatási intézmények, közművelődési típusú rendezvényeit bemutató műsorfajta is. Azonban szükséges lenne újabb műsorfajták bevezetése, a műsorszerkezet, az arculat korszerűsítése, a nézői és fenntartói igényekhez való gyorsabb alkalmazkodás.

d/6. Apolló Mozi

Az Apolló Mozi működése az elmúlt néhány évben igen sok problémát halmozott fel. A korábbi években az önkormányzat különböző vállalkozókkal kötött megállapodásokkal biztosította Salgótarjánban a mozi-ellátást.

Azonban a vállalkozók nem fejlesztették a mozit megfelelő mértékben, ezért amortizálódtak a technikai berendezések, maga az épület is, egyre csökkent a nézőszám, és 2008. elején átmeneti időre meg is szűnt a moziszolgáltatás, miután az önkormányzat felbontotta az akkori vállalkozóval a mozi feladatellátásra vonatkozó szerződést.

Megnyugtató és eredményes megoldást jelentett, amikor 2008. nyarától a mozi üzemeltetésével az önkormányzat megbízta a SALGÓ Vagyon Kft-t. Újra megindult a moziszolgáltatás, a nézőszám 2008. második felében jelentősen emelkedett, a felújított, korszerű, 100 férőhelyes moziterem kihasználtsága 30 %-os, amely az 5. legjobb az országban. Azonban a mozi, illetve moziépület így is 5 M Ft veszteséget termelt 2008. év végére. A helyzet megváltoztatása érdekében szükség van arra, hogy a SALGÓ Vagyon Kft. a mozit, illetve magát a moziépületet a jövőben jobban kihasználva, pályázati forrásokból újítsa fel és profilját alakítsa át többfunkcióssá. A mozifunkció mellett ésszerűnek látszik egy ifjúsági, szórakoztató centrum kialakítása az épületben, mely a városban élő fiatalok igényeihez igazodik. Vállalkozói tőke bevonásával, bizonyos tevékenységek bérbeadásával gazdaságossá tehető magának az épületnek a fenntartása is.

3/e. A nem városi önkormányzati fenntartású, közművelődési feladatokat is ellátó intézményekkel való együttműködés

e/1. Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet városi feladatokat is ellát, a megyei önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás alapján. A könyvtár szűken vett szakmai feladatain túl fontos szerepet játszott az elmúlt időszakban a városi közművelődési életben, az irodalmi, művészeti ismeretterjesztésben és nevelésben. Ezt jelzik a sikeres, városi ún. könyves ünnepek, a kiállítások, a jeles napok évfordulós rendezvényei, melyeket a könyvtár a városi önkormányzat külön támogatásával tudott megvalósítani.

2009-től a megyei könyvtár szervezeti keretéből kikerült a két városi fiókkönyvtár, a somoskői és a salgóbányai, ezek működését a továbbiakban a Nyitott Könyv Olvasókör Egyesület TEMI Könyvtára látja el, a könyvtári feladatokat kiegészítve közművelődési, közösségi funkciókkal, lehetővé téve az internet-elérhetőséget is. A városrészi fiókkönyvtári hálózat kiépítése és a városi könyvtári feladatok további ellátásának megnyugtató, hosszútávú biztosítása, annak módja, formája, a városi kulturális élet egyik alapvető, sarkalatos pontja.

e/2. Nógrádi Történeti Múzeum

A Nógrádi Történeti Múzeum a házigazdája, rendezője a Salgótarjáni Tavaszi Tárlatnak, a különböző időszaki kiállításoknak, melyeket a város önkormányzata részben, vagy teljes egészében finanszírozott. S ezeken kívül önkormányzatunk évenként támogatta a Múzeumi Világnap rendezvényeit, a Nagy Iván honismereti pályázatot, különböző kiállításokat, s alkalmanként kiadványok megjelentetéséhez is hozzájárult. Így pl. megszületett 1997-ben az Új Salgótarjáni Almanach I-II. kötete, mely hézagpótló kiadvány, azóta más kiadványok is, így többek között a „Salgótarjáni képeskönyv”, vagy a „Salgótarján a Honvédő Város” című kiadványok.

Az önkormányzat a **Salgótarjáni Bányamúzeum** felújításában, karbantartásában és néhány programja megvalósításában segítséget nyújtott. A jövőben szükséges a bányamúzeum esetenkénti felújítását, közművelődési rendezvényeit, kiadványai támogatását megállapodás formájában rögzíteni. A bányamúzeum az egyik leglátogatottabb intézmény a múzeumok sorában, egész Nógrád megyében.

A Nógrádi Történeti Múzeum – s annak tagintézménye a bányamúzeum – a város történeti múltja, a városi identitás megőrzése szempontjából stratégiai jelentőségű intézmény. Tevékenységüket önkormányzatunk folyamatosan támogatta, illetve a jövőben is támogatni kívánja, mint a kulturális-turizmus alapintézményeit, noha fenntartójuk Nógrád Megye Önkormányzata.

e/3. Nógrád Megyei Levéltár

A Nógrád Megyei Levéltárral közösen megjelentetett kiadványok (pl. a Salgótarján Történelmi Kronológiája I-II. kötete, a Régi Salgótarján Képes levelezőlapokon, a Salgótarjáni Zsidótörténet, c. kiadványok), valamint néhány levéltári nap, tudományos konferencia támogatása, a megyei fenntartású intézménnyel való jó együttműködés bizonyítéka.

e/4. KOHÁSZ Művelődési Központ

A KOHÁSZ Művelődési Központ rendezvényeit, művészeti együtteseit (főleg a KOHÁSZ Fúvószenekart) az önkormányzat folyamatosan támogatta. Rendezvényei közül, az egyik

legjelentősebb a négy évtizedes múltra visszatekintő Váci Mihály Vers- és Prózamondó Verseny, melyet a város és városkörnyék általános- és középiskolás diáksága számára rendeznek meg minden évben. A város legrégebbi, nagymúltú intézménye működési nehézségekkel küszködik, ezért önkormányzatunk megállapodásban rögzíti támogatása mértékét és az együttműködés tartalmát.

3/f. Oktatási intézmények kulturális tevékenysége

Az oktatási intézmények általában jó színvonalon látják el közművelődési, szabadidős és a művészeti nevelésben vállalt feladataikat. Jó példa erre az iskolagalériák országosan elismert működése, a különböző iskolai, művészeti fesztiválok, bemutatók rendszere, városi és megyei szinten a néptánc-oktatás kimagasló, országosan elismert eredményei, a zenei- és képzőművészeti nevelés eredményei. Nagyszerű eredményeket produkált 2001. őszétől a Váczi Gyula Művészeti Iskola, mely a város szinte valamennyi általános iskoláját érintő alapképzést nyújt több művészeti ágban, jelenleg elsősorban az általános iskolai korosztály számára.

Jelentős szerepet töltenek be az óvodai galériák, kiállítások, különböző óvodai rendezvények, pl. mesemondó versenyek, bábos találkozók. Sikeresen szerepelnek az óvodások a különböző városi és adventi rendezvényeken. A város óvodáiban sokszínű, magas színvonalú esztétikai és művészet-pedagógiai tevékenység folyik.

3/g. A művészeti élet egyes területeinek helyzete, jellemzői

g/1. Képzőművészeti beruházások

Jelentős eredménynek tekinthető, hogy az utóbbi 7-8 évben több jelentős köztéri beruházás valósult meg, az alkotásokat jobbra helyi művészek készítették el. Így pl.: a Szent István Emlékmű, a Millenniumi Tabló, Salgótarjáni Panteon szobrai, különböző emléktáblák, érmek, a 2007-ben eredeti helyére visszaállított „'25-ös losonci gyalogezred” felújított emlékműve, 2008-ban a Zenthe Ferenc-mellszobor felállítása Salgóbanán.

g/2. Művésztelepek tevékenysége

Az utóbbi években jó együttműködés alakult ki a *Cered-Salgótarján Nemzetközi Művészteleppel*. A művésztelep az önkormányzat anyagi támogatásával vendégül látta a salgótarjáni testvérvárosok művészeit, kiállításokat rendezett a Nógrádi Történeti Múzeumban, alkalmat teremtett a művészi értékcsere, a kulturális kapcsolatok szélesítésére. (A művésztelep anyagait bemutatták Európa több városában is.)

A művésztelep törekvései alapvetően összhangban vannak az önkormányzat azon szándékával, hogy a salgótarjáni képzőművészeti életet modern, kortárs áramlatok bemutatásával, új eseményekkel, európai értékcserevel folyamatosan frissíteni kell.

Új színfolt a nyári művésztelepek sorában a Rónafaluban 2008-ban első ízben megszervezett *RÓNART-Művésztelep*, fiatal képzőművészek számára. A *Salgótarjáni Zománcművészeti Biennálé* több éve működő, hagyományos művésztelep, melynek tárlatait a város intézményeiben rendezik meg. Többnyire a megyei könyvtár Bóna Kovács Károly Galériájában.

g/3. A vizuális művészeti élet egyéb területei

– Salgótarján kulturális életében jelentős szerepet játszanak a különböző kiállítások, a kiállítások rendszere. Az elmúlt évtizedekben alakultak ki és élnek tovább, a legjelentősebb kiállítások: így pl. az országos hatókörű Tavaszi Tárlat (melyet önkormányzatunk finanszíroz), s amely az utóbbi években biennális időközökben kerül megrendezésre. E tárlatokat a Nógrádi Történelmi Múzeum rendezi, évek óta jó szakmai színvonalon.

Rendszeres és folyamatos a Salgótarján jó hírnevét öregbítő Országos Rajzbiennálé, mely a következő évektől triennális időközökben lesz megrendezve (ennek fő támogatója a Nógrád megyei Önkormányzat). Önkormányzatunk mint díjalapító emeli a tárlat rangját, presztízsét.

– Jelentős eredménynek tekinthető a két éve működő állandó kiállítóhely, a múzeumi képtár, mely magas szakmai színvonalon mutatja be a Mihályfi-hagyatékot a Nógrádi Történelmi Múzeum állandó kiállításán. Sokan látogatják és ez a gyűjtemény a város egyik legértékesebb kulturális látványossága, kultúrurisztikai értéke.

– Nagyon sok nívós tárlatot rendez a Nógrád Megyei Fotóklub - főként a JAMKK fotógalériájában – melyeken a helyi alkotókön kívül, széleskörű cserekapcsolataik mentén rendszeresen vendégszerepelnek külföldi fotóművészek is.

– Fontos szerepet tölt be a városi képzőművészeti életben a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet által működtetett Bóna Kovács Károly Galéria.

– Az országos kitekintésű Salgótarjáni Szabadtéri Szobortárlatot évek óta nem sikerült megrendezni, ez nagy hiánya a helyi képzőművészeti életnek, s elmaradtával egy látványos, országosan is számontartott, kultúrurisztikai attrakció is eltűnt a város, a régió képzőművészeti palettájáról.

– Az önkormányzat évek óta igyekszik azzal is támogatni a helyi képzőművészeket, hogy számukra kedvezményeket biztosít a műteremhasználat és a műterem lakások bérleti díja

tekintetében. Továbbá alkalmanként vásárol a helyi művészek által alkotásokat, és jobbra a helyi alkotóktól rendeli meg a köztéri műalkotásokat, valamint intézményi háttérével segíti egyes művészek kiállításainak megrendezését.

g/4. Az irodalmi élet

A város irodalmi életében meghatározó jelentőségű, a Balassi Bálint Könyvtár szervezeti keretében a megyei önkormányzat fenntartásában működő, fél évszázada alapított Palócföld című folyóirat. A Palócföld, mint irodalmi, művészeti, közéleti folyóirat, szellemi műhelye és bemutatkozási fóruma a salgótarjáni és a megyei alkotóknak. Városunk önkormányzata évek óta támogatja a folyóirat irodalmi pályázatait, a Palócföld-Könyvek sorozat kiadványait, az egyes évfordulós különszámokat, valamint a Palócföld ankétjait, szerzői estjeit.

A helyi irodalmi életben az utóbbi két évben intenzív szerepet játszik a Szerdatársaság Irodalmi Kávéház, a Café Frei-kávézóban heti rendszerességgel jelentkező estjeivel, rendezvényeivel. Az irodalmi kávéház alapvető célkitűzése a helyi, illetve Nógrád megyei irodalmi alkotók és alkotásaik bemutatása, s emellett országos hírű írók, költők meghívása, valamint az irodalom és művészetkedvelő salgótarjáni közönség részére társasági összejövetelek szervezése, s ezzel a városi polgárosodási folyamatok elősegítése.

A helyi irodalmi életet színesítik és az irodalmi ismeretterjesztést jól szolgálják a Balassi Bálint Könyvtár író-olvasó találkozói, a TEMI-Könyvtár irodalmi estjei, valamint a városi költészet-napi és ünnepi könyvheti rendezvénysorozatok, melyeket az önkormányzat folyamatos támogatásával szerveznek az intézmények.

Az irodalmi élet élénkülését segítik elő az olyan civil szervezetek, mint a nagymultú Balassi Bálint Asztaltársaság, vagy a két éve alakult Tarjáni Kassák Kör.

A diákság körében jelentős irodalmi szerepet vívott ki magának a Bolyai Helikon elnevezésű irodalmi folyóirat (kiadója és működtetője a Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola).

Városunk önkormányzata lehetőségeihez mérten évente, folyamatosan, 4-5 salgótarjáni szerző könyvének megjelenését is támogatja.

g/5. Zeneművészet, zenei élet

A város zeneéletének központja, továbbra is a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, mely oktatási feladatain túl meghatározó szereppel bír a zenei élet gazdagításában, a zenei ízlésformálásban.

Túlnyomórészt az intézmény és a 2007-től egyesületként működő Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar szervezi a város hangversenyeit. Éveken keresztül sikeres hangversenybérleteket tartottak életben, ezek helyszíne az intézmény nagyterme, illetve a JAMKK színházterme volt. Több évtizedes munkájuknak köszönhetően városunkban mára kialakult a komolyzene

értőinek széles közönsége. Maga a szimfonikus zenekar, a megye egyetlen ilyen típusú és nagyságrendű együttese, tagjai a helyi művésztanárokból a megye más városainak zeneiskolai tanáraiból és ún. kiegészítőkből, professzionális zenészekből verbuválódik.

A város zenei életét lényegében a komolyzenei együttesek működése és az ő koncertjeik, szerepléseik határozzák meg. A szimfonikus zenekaron kívül jelentős együttes még pl. a Salgótarjáni Koncert Fúvószenekar, a Salgótarjáni Pedagógus Kórus és a Cantate Domino egyházi kórus. Ezen együttesek mellett nagyon jelentős tevékenységet folytatnak a művészeti iskolában otthonra találó felnőtt- és ifjúsági zenekarok, kamaragyüttesek. Ugyancsak fontos szerepet tölt be a város művészeti életében a Salgótarjáni Kamarazenekar Egyesület, vagy pl. az AKKORD KOHÁSZ Fúvós Kisegyüttes is.

A népzében továbbra is a legnépszerűbb és a legtöbb bel-és külföldi sikert elérő együttesünk a DÜVŐ Népzenei Együttes. Az utóbbi egy-két évben a fiatalokból álló Folt Folk Form Együttes is egyre sikeresebb, a város több rendezvényén lép fel és koncertezik országszerte, és több alkalommal kísérezzenekara a Nógrád Táncegyüttesnek.

A város zenei életében oly fontos, pedagógiai szerepet betöltő általános- és középiskolás kórusok száma az utóbbi években némileg csökkent, illetve néhányuk alaklomszerűen működik.

Nagyon fontos szerepet töltenek be az országos, megyei és a helyi művészeti szakági rendezvények, mint pl. a SIMÜN (Salgótarjáni Ifjúsági Művészeti Napok), vagy az Orgonaszakos Növendékek Országos Találkozója, és egyéb tanszaki zenei versenyek, találkozók, a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény szervezésében.

A komolyzenei élet mellett, alkalmanként jelen van a városban a rock-műfaj, illetve a könnyűzene, vagy szórakoztató zene is, főképpen koncertek formájában és más rendezvényeken is. A helyi együttesek közül kiemelhető a SAIGON Rock Zenekar, mely az utóbbi években újra rock-táborokat is szervez.

Jó kezdeményezés továbbá a rock-műfajban a tehetségkutató versenyek megszervezése, újbóli jelenléte a város zenei életében.

Jazz-műfajban a legjelentősebb városi esemény továbbra is a Nemzetközi Dixieland Fesztivál rendezvénysorozata.

A komolyzenei élet korábban létrejött értékei megőrződtek, s a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény magas színvonalú képzésének köszönhetően, sok-sok országos, sőt nemzetközi hírv zenész, énekes, szólista került ki az iskolából, akik szerte az országban és a nagyvilág színpadain öregbítik városunk jó hírnevét.

g/6. Táncművészet

A táncművészet területén, a néptáncművészet prioritása évtizedek óta megfigyelhető.

A Nógrád Táncgyűttes és utánpótláscsoportjai, valamint az iskolai oktatásban is jelenlévő néptáncoktatás következtében e művészeti ág színvonala országos mércével mérhető. A Nógrád Táncgyűttes bejárta Európa és a világ több városát, sikeres fellépéseivel, szakmai minősítőkon és fesztiválokon aratott sikereivel, a salgótarjáni kulturális élet legismertebb művészeti nagyköveteivé váltak.

Jelentős gyermek-néptánc művészeti, oktatási feladatot lát el a Kodály Zoltán Táncművészeti Egyesület.

A néptáncművészeti csoportok mellett jó színvonalú tevékenységével, évek óta sikeres szereplője városunk kulturális életének a Főnix Tánc-Sport Klub, mely országos minősítő versenyeket is szervez Salgótarjában. Rajtuk kívül az utóbbi években sikeresen szerepel helyi és országos rendezvényeken a Medalion Táncsoport. (Szintén társastánc művészeti ágban.)

A JAMKK-ban található Mozgásstúdió – a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kezelésében – jó feltételeket teremt a táncművészeti csoportoknak próbáik megtartására.

g/7. Színházi ellátás és a pódiumművészet

Színházi élet, színházi előadások

Salgótarjánnak – egyedül a megyei jogú városok sorában – nincs önálló színháza ún. kőszínháza, ennek ellenére igen jó színvonalúnak mondható a városi színházi ellátás.

A JAMKK-ban (önkormányzati támogatással) évek óta sikeresen működik az ún. „befogadó színház” gyakorlata. Egy-egy színházi évadban több neves vidéki és fővárosi színház szerepel a városban, így az ország vezető színészeit láthatja a közönség a változatos műfajú előadásokon.

Jól működik a színházi bérletek sorozata. (Felnőtt-, ifjúsági- és gyermekszínházi bérletek) A két felnőtt bérleti előadásra, a férőhely számához viszonyítva, átlagban a közönség 65-70 %-a vált bérletet, melyek kiegészülnek a szülő-jegyet vásárlókkal, így az előadások lényegében, többségében teltházusak. Kialakult tehát mára egy nagylétszámú, mintegy 700-800 fős színházlátogató törzsközönség.

A befogadó színház mellett nagyon fontos, hogy helyi erőkből, (helybeli diákokból és helyi rendezőkből) négy évvel ezelőtt megalakult a Vertich Színpadstúdió, mint a város alternatív színházi társulata, amely színész-képzést is végez, főleg saját utánpótlása biztosítására. A saját városi színház, illetve egy városi társulat működése, létrehozása, a város értelmiségének, művészeinek, színházszerető közönségének, régóta megfogalmazott igénye. Ennek a társulatnak a viszonylag rövid ideje tartó működése, máris kimutatható hatással van a helyi

színházi kultúrára és általában a helyi művészeti, kulturális élet fejlődésére. Az elmúlt 4 évben összesen 7 darabot mutattak be Salgótarjában, ezekből mintegy 30 előadást produkáltak, összességében mintegy 4000 diák és 5500 felnőtt néző tekintette meg az előadásokat. (Az együttesnél, illetve társulatnál folyó színészképzésben eddig összesen mintegy 100 fő diák vett részt.) Tervezett, önálló civil szervezetként való működésük, újabb pályázati támogatások lehetőségét nyithatja meg számukra, amelyek mind a szakmai, mind az anyagi feltételek javulását eredményezhetik.

A városi színházi élet évek óta folyamatosan jó színvonalon működő színjátszó csoportja a KIVISZI Színjátszó Műhely, mely főleg zenés darabokat ad elő, és az Impro Színpad elnevezésű színjátszókör, mely többnyire drámapedagógiai előadásokkal jelentkezik.

Örvendetes, hogy az utóbbi években érdekes mozgásszínházi produkciókkal szerepel különböző városi rendezvényeken a MOVING ART elnevezésű csoport, melynek tagjai középiskolások.

Pódiumművészet

A pódiumművészetnek Salgótarjában két-három professzionális szintű képviselője van, akik rendszeres szereplői a városi irodalmi, művészeti életének.

A több mint 30 éve működő Pódium Stúdió Versmondó Egyesület műhelymunkája jóvoltából évente 10-15 tehetséges fiatal (főleg középiskolás korú) kap szereplési lehetőséget a különböző városi rendezvényeken, irodalmi esteken. Évente több szerkesztett, irodalmi műsort mutatnak be.

Ennek hatására a város fiatal előadóművészei évek óta kiemelkedő sikereket érnek el a megyei- és országos versmondó versenyeken, fesztiválokon.

A városban működő jelentősebb hagyományokkal rendelkező vers-és prózamondó versenyek: Váci Mihály Vers- és Prózamondó Verseny (városi; KOHÁSZ művelődési Központ), Arany János Vers- és Prózamondó Verseny (megyei; Arany János Tagiskola), Stromfeld Aurél Vers- és Prózamondó Verseny (megyei; Stromfeld Aurél Gépipari, Építőipari és Informatikai Szakközépiskola), Ravasz István Vers- és Prózamondó Verseny (megyei; Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola) és a Wass Albert Vers- és Prózamondó Verseny (megyei; Kanizsai Dorottya Egészségügyi Tagintézmény)

(A JAMKK, a korábban egyedi szervezésű verses-zenés, önálló előadóesteket, pódium esteket 2010-től bérletszerűen tervezi megrendezni a Café Frei galéria-termében.)

3/h. A civil szféra működése, támogatása

A városban működő civil szervezetek támogatásában, a velük való együttműködésben, jelentős előrelépések történtek. Jelenleg az önkormányzat részéről alpolgármesteri szinten

történik a civil társadalom szervezeteivel a kapcsolattartás és koordinálás. Jól működik az önkormányzat által létrehozott civil szervezetek támogatási alapja, a támogatásokhoz pályázatok útján juthatnak a civil szervezetek. Az intézményi infrastruktúra-hátteret, a *Civil Ház* biztosítja, amely a JAMKK épületében működik. 2000-ben kezdte meg működését. Fő funkciója, elsősorban a városi civil szervezetek munkájának segítése, szakmai támogatása, valamint tanácsadási rendszer működtetése (pénzügyi, pályázati, jogi tanácsadás). A Civil Ház működtetésének egy részét, a város önkormányzata finanszírozza, mely kiegészül a Miniszterelnöki Hivatal pályázati támogatásával.

A város civil társadalma erősen tagolt, sokszínű. A működő közösségek önállóak és igen kreatívak, ezáltal jelentős szerepet vállalnak mind a város egésze, mind a településrészek közművelődési életében és a város társadalma közösségfejlesztési, önszerveződési gyakorlatában. A város vezetése igyekszik lehetőségeihez képest kiemelt figyelmet fordítani a civil szféra megerősítésére, továbbépülésére és általában, a már meglévő, meghatározó szereppel bíró szervezetek működtetésére. A civil társadalom városi szintű, érdekérvényesítő szervezetei megalakulása után önkormányzatunk törekedett arra, hogy a civil társadalom képviselői, érdekcsoportjai, jelen legyenek a város sorsát meghatározó döntés-előkészítési folyamatokban.

A város együttműködik a Civil Kerekasztallal, a Civil Fórummal, és segítséget nyújt az évenkénti Civil Kavalkád elnevezésű programsorozat városi szintű megrendezéséhez. 2007-ben önkormányzatunk elfogadta a civil koncepciót, mely középtávra szólóan meghatározza az együttműködés és fejlesztés irányait. Az önkormányzat 2008-ban megalapította a Salgótarján Civil társadalmáért-díjat, ezzel is elismerve a legsikeresebben működő szervezetek munkáját.

3/i. A városban működő egyházak kulturális, közösségi tevékenysége

Az utóbbi években örömdetesesen kiszélesedett az önkormányzat és a történelmi egyházak kapcsolatai, az együttműködés formái.

Az önkormányzat folyamatosan támogatást nyújt az Egyházi Kórusok Megyei Találkozója megrendezéséhez.

A Cantate Domino Kórus rendszeres szereplője a városi ünnepeknek és különböző egyházi rendezvényeknek.

Az utóbbi két-három évben megszorodtak a különböző egyházi ünnepekhez kapcsolódó és egyéb jótékonyági nagyrendezvények, koncertek a város szinte valamennyi templomában.

A városi karácsonyi, adventi rendezvényeken, a keresztény egyházak képviselői aktívan közreműködtek lelkészek és különböző művészeti csoportjaik által, s ugyanez mondható el a különböző városi ünnepek, emléktábla- és szoboravató ünnepek, évfordulós megemlékezések esetén is.

A 2008-as évben a Biblia évében, néhány irodalmi esten, világi rendezvényen is aktívan részt vettek az egyházak képviselői.

Az önkormányzat különösen a történelmi egyházakkal tart fenn jó és egyre gyümölcsözőbb kapcsolatot. A rendezvényeken való együttműködésen túl, támogatja a különböző egyházak diplomáinak felújítását, karbantartását.

A 2008. év jelentős eredménye volt az önkormányzat és a római katolikus egyház együttműködésével, valamint a dr. Förster Kálmán Városvédő és Városszépítő Egyesület közreműködésével a Szent Imre hegyen található várostörténeti, művelődéstörténeti és egyháztörténeti szempontból is jelentős Kálvária felújításának megkezdése, első ütemének megvalósítása.

A tervek szerint tovább folytatódik a felújítás, a Kálvária kivilágításával, az utak kiépítésével, a lurdes-i barlang újra nyitásával, a kegyhely újra-létesítésével. A Kálvária mint kegyhely, a kulturális és vallási turizmus egyik legvonzóbb látványossága lehet Salgótarjának.

A városban működő egyházak, vallási, felekezeti közösségek, mint pl. a Salgótarjáni Zsidó Hitközség, (mellyel közösen, évente megemlékezünk a holocaust salgótarjáni áldozatairól), vagy pl. a Hetednapi Adventista Közösség (mely évente jótékonyági és karácsonyi hangversenyeket szervez a városban), nyitottak a város önkormányzatával történő együttműködésre.

3/j. Nemzetközi kulturális kapcsolatok

Nagyszerű eredmények születtek a nemzetközi kulturális kapcsolatok fejlesztése terén. Salgótarján, testvérvárosaival sokoldalú kapcsolatrendszert épített ki. Ennek bizonyítéka többek között, hogy még 2000-ben az Európa Tanács "Golden Star"-díját nyerte el városunk, az olaszországi Vigarano Mainarda városával kialakított kapcsolatrendszere kiszélesítése elismeréseként. Azt követően jó és erősödő kapcsolat alakult ki Besztercebányával, Losonccal (színházi- és operettelőadások voltak a JAMKK-ban.). A Nógrád Megyei Folklor Fesztiválon, a Tarjáni Tavasz és a Nemzetközi Dixieland Fesztivál rendezvényein felléptek szlovák, lengyel, cseh együttesek. Önkormányzati támogatásunkkal lehetővé tettük, hogy vendégül lásson a Cered-Salgótarjáni Művésztelep több testvérvárosunkból évente egy-egy képzőművészt. Továbbá, városi kézműveseink, együtteseink rendszeresen részt vesznek többek között a Radványi Vásáron vagy pl. több éve jó kapcsolat alakult ki az erdélyi Óradnával, az Óradnai Kulturális Napokon több városi civil szervezetünk, művészeti együttesünk és szólistáink minden évben sikerrel szerepelnek.

3/k. Rétegekultúra, az esélyegyenlőség megteremtése

Salgótarján lakossága mind korösszetétele mind iskolázottsága, mind vagyoni, mind szociális helyzete tekintetében igen rétegzett, differenciált. Jelen vannak a különböző kisebbségek, elég magas az ún. leszakadó rétegek, az időskorúak, a munkanélküliek aránya. A kulturális életben jobbra azon rétegek vannak „fogyasztóként” jelen, túlnyomórészt azok veszik igénybe a kulturális szolgáltatásokat, akik ezt meg tudják fizetni. Ezért a város szerényebb jövedelmű rétege jobbra a szórakozás és művelődés olcsó, vagy ingyenes formáit, alkalmait veszi igénybe. A magas, vagy elitkultúra értékei a város egy szűk rétegéhez jut el. Öröndetes jelenség viszont az, hogy a különböző társadalmi rétegek és csoportok egy jelentős része (fiatalok, idősek, nők, értelmiségiek, stb.) önszerveződő módon, érdeklődési körüknek megfelelő, kulturális, művelődő civil szervezeteket, társaságokat hoztak létre az utóbbi években.

Az esélyegyenlőség megteremtése, illetve biztosítása a kulturális demokrácia alapvető feltétele. Az önkormányzat igyekezett biztosítani a kultúra értékeihez való hozzáférést, minden társadalmi réteg számára. Az intézményi infrastruktúra biztosításával, ingyenesen látogatható rendezvények szervezésével, kedvezményes kulturális szolgáltatásokhoz való hozzájárulás feltételei megteremtésével, illetve bővítésével.

3/l. A mindennapok kultúrája

Az Európai Unió által is támogatott az élethosszig tartó tanulás alkalmazásainak, feltételeinek megteremtése, annak fejlesztése.

Salgótarjánban különösen felértékelődik a lakosság ismeret és képzettségi szintjének emelése, az át- és továbbképzések lehetőségeinek biztosítása, hiszen magas a munkanélküliek (fiatalok- és középkorúak egyaránt) aránya, és a lakosság egy jelentős része olyan képzettséggel, végzettséggel rendelkezik, amelyek a helyi gazdasági életben nem, vagy nehezen alkalmazhatók.

A kulturális, illetve közművelődési intézményeink néhány kivételtől eltekintve, kevés lehetőséget nyújtanak pl. a praktikus mindennapi ismeretek megszerzésére, illetve átadására, valamint életvezetési, önismeret fejlesztő, kapcsolat fejlesztési technikák elsajátítására. (Ez utóbbit jó színvonalon látja el a Salgótarjáni Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda) Fontos szerepet tölt be a mindennapi kultúra, az át- és továbbképzések szervezésében a városban működő nagymúltú TIT Egyesület.

III. A Kulturális stratégia főbb elemei, irányai

- A kulturális szféra támogatásánál az önkormányzat, az utóbbi néhány év tendenciáját megtartva azt az alapelvet követi, mely szerint, a kulturális ágazat fejlesztése, általában a kultúrába és a lakossági közművelődés segítésébe, az önszerveződő, civil közösségek kulturális tevékenységébe való beruházás, azaz a „szellemi tőkefelhalmozás”, hosszú távon, közvetve a legtöbb gazdasági profitot hozhatja a város egészének.

Az önkormányzat ún. húzóágazatnak tekinti a kultúrát, mint a város gazdasági, társadalmi, és infrastrukturális fejlődésének egyik alappillérét.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában felvázolt városi jövőkép alapján és a helyi kulturális igények és kialakult szokások, hagyományok mentén, kialakíthatók a fejlődés fő irányai, az azokhoz szükséges fejlesztések. A célok és feladatok eléréséhez és végrehajtásához, szükséges biztosítani a funkcionálisan alkalmas intézményeket, közösségi tereket, létesítményeket, a leghatékonyabb szervezeti formákat. A kulturális élet szereplői a feladatellátást végzők számára, akik valamilyen módon együttműködnek az önkormányzattal, meg kell fogalmazni a velük szemben támasztott követelményeket, kritériumokat.

- Általános stratégiai alapelvként megfogalmazható, hogy az önkormányzat a maga sajátos eszközeivel továbbra is őrizni kívánja kulturális értékeit, hagyományait, különös tekintettel a történelmi múlt értékeire, az ipartörténeti értékekre és az ezekre épülő rendezvényekre, eseményekre és folyamatokra.
- Az önkormányzatnak a jövőben jobban kell élnie a kulturális feladatellátás azon lehetőségeivel, melyet a közművelődési megállapodások, a különböző együttműködési-, fenntartói-, támogatási- és közhasznúsági szerződések jelenthetnek.

Ez két szempontból is nagyon fontos törekvés. Egyfelől: mert így a különböző közművelődési közösségek számára lehetőséget ad az önkormányzat arra, hogy a „hivatalos” közművelődési feladatellátás részévé jelentős szereplőivé váljanak, s ezáltal mintegy feladatokat vegyenek át az önkormányzattól, illetve ezáltal, hathatós szakmai- és anyagi támogatást nyújthatnak az általuk végzett kulturális, közösségi, illetve közművelődési tevékenységekhez. Ezek lehetnek pl. nem önkormányzati fenntartású intézmények, különböző civil szervezetek vagy esetleg a gazdasági élet, a vállalkozói szféra szereplői is. Másfelől: egyes művészeti együttesek, illetve ezáltal bizonyos művészeti ágak, ilyen módon történő támogatásával ösztönzést kaphatnak arra, hogy magas művészi színvonalon működő, piacképes művészeti közösségekké, hivatásos együttesekké váljanak, s ezáltal, mint az önkormányzat által támogatott hivatásos művészeti csoportok, jelentős állami, központi támogatást nyerhetnek el, amely kedvező mindkét fél számára.

Biztonságosabbá válik a működésük, értékteremtő munkájuknak így biztosabb háttere lesz, nőhet, illetve stabilizálódhat a művészi tevékenységük színvonala, s a kulturális piacon (helyi, országos, nemzetközi) is jobban eladhatók az általuk létrehozott produktumok.

(Potenciálisan ilyenek pl. a Salgótarjában a Doráti Kamarazenekar (komolyzenei együttes), vagy a Vertich Színpadstúdió, mint városi színházi társulat, illetve játszóhely.)

- Általában megfogalmazható követendő alapelv, hogy a látványos, reprezentatív, „kirakat-jellegű” rendezvények mellett, a jövőben még nagyobb hangsúlyt kapjanak, a helyi kultúrateremtés szereplői (intézményeink, együtteseink) és folyamatai, hiszen az „importált” kultúrával szemben, a helyiek a város kulturális, szellemi arculatát határozzák meg, mintegy a városi identitás, a közösségi kohézió alappillérei. Az erős, állandóan fejlődő, helyi kulturális élet, az élhető és szerethető város legfontosabb kritériuma.
- Továbbra is támogatni kell a hagyományosnak mondható, nagy tömegeket, sok nézőt vonzó nagyrendezvényeket, melyek a város számára a kulturális turizmus, illetve az idegenforgalom szempontjából jelentősek. Körültekintő tervezőmunkával, esetlegesen újra életre lehet hívni korábban sikeres – de jelenleg szünetelő -, a város jó hírnevét öregbítő rendezvényeket, előzetesen megvizsgálva az újraindítás és életbentartás szakmai, pénzügyi feltételeit és azok kulturális, gazdasági „hozadékait”, valamint várható eredményeit, azt, hogy a város számára mennyire van presztízsnövelő értékük, mennyire piacosíthatók. Természetesen a jelenlegi ilyen típusú rendezvények sorát célszerű újabbakkal kiegészíteni, megfelelő előzetes hatástanulmányok, üzleti, megvalósítási tervek alapján. A városban már korábban működő fesztiválokat tovább kell bővíteni, (kulturális kínálatokat, kapcsolódó rendezvényeket) és lehetőség szerint a már meglévőket újabbakkal kiegészíteni. (Pl. bányász városok fesztiválja, nyári színházi fesztivál, szabadtéri képzőművészeti fesztivál, gasztronómiai fesztivál, épített modern városok fesztiválja, stb.)
- Az egyházak egyre nagyobb szerepet játszanak a város művelődésében, a kulturális életben. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy az egyházak tevékenységükkel méginkább bekapcsolódjanak a város kulturális vérkeringésébe. Ennek érdekében támogatja az egyházak ilyen irányú kezdeményezését, továbbá szorgalmazza az egyházakkal közös szervezésű rendezvényeket és részvételüket a városi ünnepeken, különböző kulturális eseményeken.
- Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a városi környezet kulturált tovább-alakítására. Ennek érdekében támogatja a jelenleg elhanyagolt belterületek átgondolt rendezését és parkosítását. Fontosnak tartja a Fő tér II. ütemének megvalósítását, a belváros esztétikai, építészeti fejlesztését. Feladatának tekinti azt is, hogy a város köztereire átgondolt tervek szerint kerüljenek újabb műalkotások (szobrok, díszkutat, emlékművek). Bővüljön tovább

a tarjáni szobor-panteon (a Múzeum téren, a Városháza árkádjában) és a Baglyasaljai Szoborpark, be kell fejezni a Szent Imre-hegyi Kálvária felújítását.

Az önkormányzat támogatja a fenti célok megvalósulására irányuló igényes kezdeményezéseket, ha azok különböző intézmények, szervezetek vagy magánszemélyek részéről érkeznek.

- A városrészek, közösségi, közművelődési életét fejleszteni, erősíteni szükséges annak érdekében, hogy az ott lakók több szempontból meglévő hátrányos helyzete javuljon a kulturális szolgáltatások terén.

Ezzel összefüggésben érdemes végiggondolni és megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a városrészi művelődési házak, illetve színterek visszakerüljenek a JAMKK szervezeti keretébe, hogy közvetlenül is kapjanak segítséget a városrészi intézmények, vagy közösségi színterek, illetve az abban működő közművelődési feladatokat is felvállaló civil közösségek.

- A közművelődés, a felnőttoktatás és az igényes szórakozás intézményei, kulturális terei, programjai közül az önkormányzat elsősorban azokat támogatja és fejleszti, amelyek a gyermek- és ifjúsági korosztály, a növekvő létszámú idősebb korosztály, valamint a veszélyeztetett hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kultúráját, a kisebbség, a különböző városi társadalmi rétegek mindennapi életét, társadalmi érdekeit, a kulturális esélyegyenlőséget szolgálják.

- A városi ifjúság kulturált szórakozási, szabadidős tevékenysége bővítésének szándékával az Apolló Mozi épületét többfunkciós, ifjúsági, szórakoztató centrummá kell átalakítani, megőrizve-megújítva, illetve bővítve a mozi-funkciót is. Továbbra is szükséges támogatni a FIGYUSZ Ifjúsági magazin megjelentetését, a városi Tanévnyitó Fesztivált és szorosan együtt kell működni a városi diákönkormányzattal.

- A városban élő idősök, nyugdíjasok számára biztosítani szükséges a jelenlegi kulturális, közösségi tevékenységek színtereit, rendezvényeit, illetve azok önkormányzati támogatását. Így pl. az Idősök Világnapja rendezvényeit, az Idősök Népfőiskoláját, az idősök részére szervezett KI-MIT-TUD-ot.

- A városban működő, egyre növekvő számú és egyre nagyobb szerepet felvállaló civil szférát továbbra is támogatni kell, a jelenleg is meglévő infrastrukturális háttérrel és közvetlen vagy közvetett pályázati forrásokkal, valamint együttműködési megállapodások alapján.

- A városban élő, egyre emelkedő számú roma kisebbség, kulturális identitása megőrzésének feltételeit, érdekképviseleti szervük és kulturális szervezeteik megfogalmazott igényei

alapján, az esélyegyenlőség megteremtése szándékával, az önkormányzat lehetőségei függvényében támogatni szükséges.

- Önkormányzatunknak érdeke a szlovák kisebbségi önkormányzattal való együttműködés javítása, több területre történő kiszélesítése. Salgótarjánban és kistérségében a szlovák identitású kisebbség kulturális, nemzetiségi nyelvi identitásának megőrzését sajátos eszközeinkkel és lehetőségeinkkel fejleszteni kell.

- Továbbra is meg kell őrizni a kulturális testvérvárosi kapcsolatainkat, azok formáit, tartalmát, lehetőség szerint bővíteni kell.

Az európai, illetve nemzetközi kulturális értékcsereben szerepünk növelésére kell törekedni. Az önkormányzat lehetőségeihez mértén támogatni kívánja, a városi vállalkozói szférából, vagy a civil szférából érkező, vagy magánkezdemenyvezéseken alapuló, minőséget képviselő kulturális-típusú külföldi kapcsolatokat, azok kiteljesítését.

A hazai és nemzetközi kulturális kapcsolataink jótékony hatással lehetnek a város idegenforgalmára, ezért az önkormányzat szorgalmazza a kulturális és az idegenforgalmi terület szorosabb együttműködését.

A gazdasági kapcsolatokon túl, különösen nagy jelentőségű a határmenti, a határon átnyúló kulturális kapcsolatok fejlesztése, így a szlovák településekkel, intézményekkel, művészeti együttesekkel való még szorosabb együttműködés.

- A város presztízsének növelésében, jó hírnevének öregbítésében egyre inkább felértékelődik a város-marketing szerepe. Ahhoz, hogy kulturális értékeink jól eladhatók legyenek a hazai és nemzetközi kulturális piacokon, a reklám- és marketing munka jelentős színvonalú emelésére van szükség. Ennek meg kell teremteni az intézményi, szervezeti, személyi és anyagi feltételrendszerét, illetve a jelenlegi intézményi háttér-feltételeket javítani kell, a városi Tourinform Iroda munkáját, tevékenységét hatékonyabbá kell tenni.
- A József Attila Művelődési és Konferencia Központ a jövőben is a helyi kulturális, művészeti élet, az ünnepi kultúra meghatározó központi intézménye és a jövőben is meg kell őrizni alapító okiratában megfogalmazott fő funkcióit. Működését, gazdálkodását azonban hozzá kell igazítani a megváltozott kulturális piaci körülményekhez, az önkormányzat támogatási lehetőségeihez.
- Elő kell segíteni egy önálló városi galéria létrehozását. A jelenleg a Café Frei-ben működő galéria megfelelő tárgyi, illetve objektív feltételek hiánya következtében nem tudja betölteni funkcióját. Az új, üzleti (vállalkozói) alapon működő galériát kívánatos lenne új épületben, új helyiségben működtetni. Alapfunkciója szerint elsősorban helyi, illetve megyei művészek számára biztosítana kiállítási és kereskedelmi, értékesítési lehetőséget, továbbá helyet adna szakmai, valamint művész-közönség találkozóknak és különböző

aukcióknak is. A helyi és megyei képzőművészeti élet segítése mellett, fontos szerepet tölthet be a kulturális turizmusban is.

- Önkormányzatunk kezdeményezi, hogy a Nógrád megyei Önkormányzattal a városi- és megyei rendezvényeket, eseményeket, kultúrturisztikai elképzeléseket, terveket össze kell hangolni. (Pl. közösen támogatott rendezvények, fesztiválok, közösen benyújtott pályázatok.)

Szorgalmazzuk a Nógrád megyei Önkormányzatnál, hogy az általuk fenntartott közgyűjtemények, intézmények, hét végi napokon is látogathatók legyenek. (Ez utóbbi szintén fontos a városi kulturális turizmus fejlesztése szempontjából.)

Kezdeményezzük, hogy a Nógrádi Történeti Múzeum készítsen új, korszerű, állandó várostörténeti kiállítást.

- Önkormányzatunknak arra kell törekedni, hogy Salgótarján továbbra is legyen a megye, a kistérség oktatási-, sport-, kulturális és művészeti központja, a régió társközpontja, a jövő tudásalapú társadalmának kialakításában jelentős szerepet játszó város. A kistérséggel együtt a régió kulturális turizmusának egyik meghatározó központja

III/1. A közművelődés elemeinek megjelenési formái

1/a. A mindennapok kultúrája (létkultúra)

Az országos stratégiai célkitűzéseknek is megfelelően a város önkormányzata nagyobb figyelmet kíván fordítani azokra a közművelődési lehetőségekre, melyek a polgárok életesélyeinek növekedését segítik elő, praktikus ismeretek közvetítésével hozzájárulnak a lakosság ismeret- és képzettségi szintjének növekedéséhez. Fel kell készülni az Európai Unió által is támogatott élethosszig tartó tanulás közművelődési intézményekben szervezett lehetőségeinek alkalmazására. A kulturális intézmények ehhez különböző tanfolyamokkal, át- és továbbképzésekkel, tájékoztatókkal, fórumokkal, ezek összehangolásával biztosítanak lehetőséget, együttműködve különböző civil- és munkaügyi szervezetekkel. A lakossági közérzet javításához járulnak hozzá az önismeretet fejlesztő, kapcsolatépítő tréningek, csoportos összejövetelek. A mindennapi élet kultúrájának, az életszervezés megkönnyítésének érdekében, pl. környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási praktikus ismeretek továbbítása, illetve átadása is egyfajta közművelődési válasz lehet a kor kihívásaira.

1/b. A helyi társadalom kultúrája

Minden olyan közművelődési forma kiemelt figyelmet érdemel, mely a polgárok helyi kötődését, lokálpatriotizmusát erősíti: emléknapiak, rendezvények, hagyományápoló közösségek, önszerveződő civil folyamatok.

A helyi közélet, a helyi nyilvánosság, a helyi társadalom kohézióját erősítő programok számára teret biztosítanak a közművelődési intézmények és az egyre növekvő számú egyéb kulturális társaságok, egyházak, a különböző civil szervezetek. Az önkormányzatnak lehetőség szerint továbbra is nagy figyelmet kell fordítania a városrészi és a kisebb közösségek által szervezett helyi ünnepek, évfordulós rendezvények támogatására.

A kiszámítható, polgárbarát, városi, közösségi identitást erősítő rendezvények szervezése érdekében különböző városi évfordulókhöz kapcsolódó önkormányzati, vagy önkormányzat által támogatott rendezvények, vásárok, művészeti, kulturális események tartalmi elemeit, szervezési és finanszírozási feltételeit az önkormányzat koordinálásával kell meghatározni.

1/c. Az ünnepi és egyetemes kultúra

A kultúrát közvetítő, értékközpontú programok, események, fesztiválok rendezése támogatása prioritást élvez. Ebbe a csoportba illeszthetők a nemzeti ünnepek, városi, egyházi ünnepkörhöz tartozó események. E programok szervezését alapvetően közművelődési intézményeink végzik. A nemzeti ünnepeket és a városi ünnepeket a Polgármesteri Hivatal Oktatási, Kulturális és Sport Irodája koordinálja.

A közművelődési intézmények és az oktatási intézmények, közgyűjtemények, civil szervezetek tevékenységi körükbe illeszthetően emlékeznek meg a jeles évfordulókról.

- Pl.: - Adventi rendezvények
- Karácsonyi rendezvények
 - Városi Újévi Hangverseny
 - Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja
 - Aradi Vértanúk Emléknapja
 - Összefogás Napja (június 4.)
 - Költészet Napja
 - Ünnepi Könyvhét
 - Különböző Világnapok
 - Magyar Kultúra Napja
 - A várossá nyilvánítás napja rendezvényei

1/d. Az önkifejezés és kreativitás kultúrája

Az élményközpontú közösségi formák, egyéni képességeket felmutató programok, helyi, megyei és országos bemutatók szervezése, megrendezése, az ezekhez szükséges működési, főképp intézményi feltételek biztosítása egyik erőssége Salgótarján közművelődési életének.

Különböző területeken szakmai, kulturális versenyek, bemutatók, alkotótáborok, kreatív gyermektáborok, fesztiválok, találkozók, több intézmény és civil szervezet együttműködésével valósulnak meg.

Kívánatos, hogy a jövőben a közoktatási intézmények, oktatási-nevelési céljainak megvalósulása érdekében, lehetőség szerint vegyenek részt nagyobb mértékben tehetséges tanítványaikkal, a fiatalokkal a város kulturális életében a különböző rendezvényeken, úgy is mint a kultúra befogadói, és úgyis, mint a városi rendezvények aktív szereplői.

1/e. Különböző kultúrák együttélése és azok támogatása

Kölcsönös empátia és tolerancia kialakítását célzó és segítő közművelődési törekvéseknek eddig is tág teret biztosított Salgótarján városa. A város történetében a különböző kultúrák egymás mellett élése, egymást erősítő, segítő hatása hagyományokra épül, ezért továbbra is hangsúlyos feladat ennek az állapotnak a megőrzése.

Salgótarjánban – ha ma még nem is kellő mértékben és intenzitással – de fontos szerepet vállalnak a városban működő kisebbségi önkormányzatok (szlovák és roma önkormányzatok), amelyeknek egyik feladata, éppen a kisebbségi kultúra és hagyományörzés feltételrendszerének önként vállalt javítása, segítése és a kisebbségi identitás erősítése.

A közművelődési intézmények is közreműködnek a kisebbségi kulturális feladatok ellátásában elsősorban alkalomszerűen, bizonyos rendezvények, események, találkozók megszervezésével. Valamennyi Salgótarjánban jelenlévő kisebbség, vagy etnikum kultúrájának közvetítésében, rendezvények megszervezésében közművelődési intézményeink továbbra is nyújtsanak segítséget a felmerülő igények alapján. El kell érni, hogy a szlovák és a cigány kisebbségi önkormányzatok, lehetőleg nagyobb részben legyenek szervezői, az általuk képviselt kisebbség kulturális életének, s a megvalósítás során, az eddigieknél jobban építsenek a regionális, az országos és az EU-s pályázati lehetőségekre.

1/f. Kulturális információ-szolgáltatás

A közművelődési intézmények, valamint a helyi sajtó, a médiumok az alábbi szolgáltatásokat biztosítják ezen a téren: információt nyújtanak különböző programokról, beszámolnak a kulturális, művészeti élet fontosabb eseményeiről, eredményeiről, folyamatairól, kiadványokat készítenek. A lakossági kulturális tájékoztatásban egyre nagyobb jelentőségű az önkormányzat városi honlapja, illetve, a *Városunk* című havonta megjelenő kiadvány, amely mint polgármesteri tájékoztató, összefoglalja egy-egy hónap fontosabb kulturális eseményeit, történéseit. Az info-kommunikációs technológia térhódításával a települési, ill. kistérségi info-kommunikációs szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, pályázati úton történik. Ennek keretében bővíteni szükséges a térítésmentes, vagy

kedvezményes, lakossági internet-hozzáférést biztosító e-pontok számát a városban. (Pl. a városrészi közösségi szintereken, fiókkönyvtárakban.) A *Tarjáni Műsorfüzet*, a lehetőség szerint, a jelenleginél több intézmény és civil közösség programjairól adjon tájékoztatást a jövőben. Kívánatos lenne, hogy a *Városi Televízió* növelje a saját készítésű műsorainak számát, adjon friss híreket a nézőknek, a kulturális, művészeti életről, azok eseményeit, csoportjait, folyamatait, jelenségeit mutassa be széleskörűen, többféle műsortípusban.

IV. A 2009-2018-ra tervezett, konkrét feladatok

IV/1. Városi Nagyrendezvények

A rendezvényekkel kapcsolatos alapelv az, hogy meg kell tartani a korábbi hagyományos nagyrendezvényeket és amennyiben mód van rá feléleszteni, újraindítani a korábban sikeresen működő, jelenleg azonban szünetelő nagyrendezvényeket, valamint újabb nagyrendezvények, főképp fesztiválok megrendezését kell szorgalmazni a „Fesztivál-város” jelleg elérése érdekében

– A *Tarjáni Tavasz* - programsorozat megrendezését (benne a *Nemzetközi Dixieland Fesztivált*) további önkormányzati támogatásban szükséges részesíteni. Azonban lehetőség szerint növelni kell a pályázati és szponzori támogatásokat. A dixieland muzsika mellett, a jazz-zene egyéb műfajait is szükséges megjeleníteni a fesztivál keretében, a szélesebb közönségigény kielégítésére.

A *Tarjáni Tavasz* egész rendezvénysorozatát meg kell újítani mind arculatában, mind időtartamában, mind tartalmában.

– A *Tóparty Fesztivált* – mint populáris, szórakoztató nagyrendezvényt, továbbra is vállalkozók bevonásával üzleti alapon kell megszervezni a Tóstrand területén minden év májusában.

– A *Somoskői Várfesztivált* a kulturális turizmus fejlesztése érdekében nagyobb mértékben szükséges támogatni, pályázati és szponzori források bevonásával. A rendezvénysorozat népszerűsítése, színvonalának emelése szándékával, el kell érni, hogy a rendezvényt szervező Salgótarjáni Kamarazenekar Egyesületet, a város kulturális intézményei, szervezetei, gazdasági társaságai, vállalkozó lehetőleg nagyobb mértékben segítsék.

– A *Salgótarjáni Tavaszi Tárlatot* mint az északi régió egyik legrangosabb képzőművészeti eseményét továbbra is támogatni szükséges. (Az országos kitekintésű jelentős kiállítás a Nógrádi Történeti Múzeum szervezésében zajlik, az utóbbi néhány évben biennális időközökben.)

- Meg kell vizsgálni, hogy a fiatalok szórakozási igényei kielégítésére nagyszabású, a fiatalok több ezres tömegeit megmozgató rock-koncertek és egyéb könnyűzenei koncertek, koncertsorozat nyereségesen szervezhető-e a városban. (Pl. a KOHÁSZ-stadionban, vagy más városi sportpályákon, esetleg egyéb szabadtéri helyszíneken, vagy alkalmanként a Városi Sportszarnokban.)
- Folytatni kell a *Salgótarjáni Advent és Karácsony* elnevezésű rendezvénysorozatot (szervezője: a JAMKK, koordinátora, támogatója az önkormányzat, együttműködő partnerek a város intézményei, civil szervezetei)
- A *Salgótarjáni Újévi Koncertet* a további években is szükséges megrendezni és lehetőség szerint ezen esemény országos nyilvánosságát is biztosítani kell (szervezője a JAMKK és a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar)
- Folytatni kell a *Salgótarjáni Folk Napok* rendezvénysorozatot. (A Nógrád Megyei Nemzetközi Folklórfesztivál részeként.) Azonban arculatát meg kell újítani, helyszíneit bővíteni szükséges, a megrendezés feltételeit tovább kell javítani. (Pl. kiegészíteni gasztronómiai rendezvényekkel, utcaszínházi előadásokkal)
- Az önkormányzat 2009. novemberéig, vizsgálta meg szakemberek bevonásával, a *Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás* „újraélesztésének”, újbóli megrendezésének szakmai és pénzügyi lehetőségeit, a finanszírozás előteremthető forrásait. Mind művészeti, mind kultúr-turisztikai szempontból fontos eseménye lehet a városnak, mely Salgótarján ismertségét, hírnevét öregbítheti. (Lehetséges szervezői a JAMKK és a Nógrádi Történeti Múzeum)
- Szakemberek bevonásával 2009. novemberéig meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a TIT Nógrád megyei Egyesületével közösen, újra életre hívható-e a *Nemzetközi Ifjúsági Nyári Egyetem*. (Elsősorban fiatalok számára szervezett témákban. Partnernek fel kell kérni a BGF Pénzügyi és Számviteli Főiskola Salgótarjáni Intézetét, a város néhány középiskoláját és a JAMKK-ot.)
- Továbbra is támogatni szükséges az *Országos Sci-Fi Találkozót* (az AVANA Egyesület szervezésében). Meg kell vizsgálni azt, hogy e rendezvény hogyan tehető még látványosabbá, vonzóbbá a szélesebb közönség számára is.

IV/2. Konferenciák szervezése

A JAMKK-ban, a különböző konferenciákat intenzívebbé és gyakoribbá kell tenni, a konferencia-turizmus fejlesztésének szándékával. A konferencia-turizmus megvalósításához, szükséges a minőségi szállás és infrastruktúra-fejlesztés, mint elengedhetetlen feltételek. Együttműködve a várhatóan újra üzemelő Karancs Szállóval, szükségessé válhat a JAMKK

belső kertjének átalakítása, mely étteremként és tanácskozó teremként is funkcionálhatna. Meg kell vizsgálni, hogy milyen egyéb feltételek szükségesek a sikeres konferenciák megszervezéséhez, Salgótarjában történő meghonosításukhoz. A feltételek megteremtését önkormányzati eszközökkel is ösztönözni és támogatni szükséges.

IV/3. Művészeti együttesek kiemelt támogatása

Továbbra is kiemelten támogatja az önkormányzat éves költségvetésében a közgyűlés döntése szerint, az évente megkötött közszolgáltatási szerződés illetve együttműködési megállapodás alapján két művészeti együttes működését, tevékenységét. Ezek az együttesek évtizedek óta meghatározó csoportjai a város művészeti életének.

1. a Nógrád Táncegyüttes és utánpótlás csoportjai (a Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány fenntartásában)
2. a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar Egyesület

IV/4. A városban működő egyéb művészeti együttesek, csoportok támogatása

A jelentősebb művészeti csoportok, kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek, pályázhatnak rendezvényeik, működésük, tevékenységük támogatására, egyfelől: az önkormányzat „Közművelődési feladatok” című elkülönített előirányzatára, valamint az önkormányzat ún. „Civil feladatok” elkülönített előirányzatára.

IV/5. Művészeti és tudományos ösztöndíj

A művészeti és tudományos élet ösztönzésére, a meglévő források figyelembevételével meg kell vizsgálni egy művészeti-és tudományos ösztöndíj létrehozásának lehetőségét. Ezzel az ösztöndíjjal segíteni lehet a salgótarjáni származású és ide visszatérő, visszajáró fiatal, pályakezdő művészeket, tudományos kutatókat, akiknek van kötődése a városhoz, illetve akik Salgótarjában telepedtek le, vagy itt kívánnak élni.

IV/6. Művésztelepek támogatása

A Cered-Salgótarjáni Nemzetközi Művésztelep támogatása mellett, anyagi lehetőségeink függvényében és a város kulturális infrastruktúrájának rendelkezésre bocsátásával, támogatásra érdemes a Zománcművészeti Alkotótábor és a most induló Rónart Művésztelep is. Mindegyik specifikus művészeti esemény, amelyek a város képzőművészeti életét színesítő általuk szervezett kísérő rendezvényekkel városunkat méginkább bekapcsolják a hazai- és nemzetközi művészeti értékcserebe.

IV/7. „A kultúra mecénása”-díj alapítása

Az önkormányzat lehetőség szerint alapítsa meg „A kultúra mecénása”-díjat, elősegítve ezzel a városi mecénatúra fejlődését. A díj a helyi kitüntetések alapításáról és adományozásáról szóló önkormányzati rendeletben kerüljön rögzítésre. A díj minden évben a Magyar Kultúra

Napján olyan magánszemélynek, vagy szervezetnek, gazdasági társaságnak legyen adható, amely, vagy aki jelentősen támogatja a helyi kulturális szférában megvalósuló valamely programot vagy programokat, illetve művészeti együtttest, esetleg kulturális egyesületet. A díj (képzőművészeti alkotás) elkészítésére az önkormányzat hivatala minden évben egy salgótarjáni, illetve Nógrád megyei művészt kér fel.

IV/8. Művészeti alapképzés, illetve oktatás bővítése (középfokú képzés)

A város kulturális életében problémaként jelentkezik, hogy az alapfokú művészetoktatásban részt vevő fiataloknak nincs lehetőségük tanulmányaikat középfokon a városban folytatni. Emiatt, az alapképzésben részesült diákok nagy része más városban kamatoztatja megszerzett tudását, illetve ott folytatja művészeti tanulmányait.

Tekintettel arra, hogy Salgótarjában több művészeti ágban is nagy hagyományokkal rendelkező alapfokú művészet-oktatás folyik, célszerű megvizsgálni azt, hogy a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a középiskolákkal együttműködve, hogyan és mely művészeti ágakban tudna a középiskolás korosztály részére is művészeti alapképzést biztosítani.

IV/9. Kultúra és vendégforgalom, kulturális turizmus

A város arculatának és bevételszerző képességének pozícióit javítja a kultúra, a turisztikai és marketing szakterületek összehangolt működése.

Az idegenforgalomban egyre meghatározóbb a kulturális turizmus és a fesztiválturizmus. A meglévő lehetőségek áttekintésével, új elemekkel szükséges gazdagítani az idegenforgalmi jelentőségű nagyrendezvényeket, kihasználva a kistérségi, a regionális és a határmenti (szlovák) együttműködés lehetőségeit is. Törekedni kell arra, hogy a rendezvények a város több pontján valósuljanak meg, hogy a legnagyobbak esetében a városrészekben is érződjön a fesztiválhangulat.

A Salgótarjáni Tourinform Iroda éves rendezvénytervben összesíti a városban szervezendő jelentősebb programokat. A turisztikai vonzerővel bíró rendezvények propagálását az iroda a maga eszközeivel elvégzi. A városi éves rendezvényeket azonban több kiadványban és elektronikus formában – pl. városi honlap – szükséges minél szélesebb körben reklámozni és általában a rendezvények propagandáját, marketingjét javítani szükséges.

V. Finanszírozási alapelvek és a kialakítandó gyakorlat

V/1. Finanszírozási alapelvek

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata éves költségvetéséből támogatja kötelező és önként vállalt feladatait. A kulturális kiadások, illetve ráfordítások összességében az elmúlt 2

év vonatkozásában a városi költségvetés 4,8-5,1 %-a körül mozogtak, s ez lényegében a megyei jogú városok országos átlagát meghaladta. A jövőben, a kulturális ráfordítások arányát az önkormányzati összköltségvetéshez viszonyítva lehetőség szerint minimálisan ezen a szinten szükséges tartani, hogy az intézményhálózatot és a kulturális szolgáltatásokat legalább a jelenlegi színvonalon tudjuk működtetni, illetve ellátni.

Nagyon fontos azonban, hogy az önkormányzati forrásokon kívül, más külső források (pályázati, szponzori, vállalkozói) arányának növekedését kell szorgalmazni, bevonni „külső szereplőket” a kulturális feladatfinanszírozásba.

1/a. Bevételi oldal

A közművelődési feladatok ellátására fordított források egyik alapját az önkormányzatok számára, a költségvetési törvényben, a közművelődési, közgyűjteményi feladatokra, kötetlen felhasználású normatív elven biztosított, állami hozzájárulás képezi. Ez az arány rendkívül alacsony az önkormányzati ráfordításokhoz képest. (Az utóbbi évek átlagában mindösszesen 8-10 % körül mozog.) Ezen kívül bevételi forrás, a közművelődési intézmények eszközfejlesztésére az érdekeltségnövelő központi pályázati támogatás, kiegészülve az önkormányzati önrésszel; valamint a kulturális szakemberek képzésének finanszírozására igényelhető központi, állami támogatás. A további állami, illetve központi pályázatokon szerzett források: a különböző képzőművészeti beruházásokhoz elnyert támogatások és az évfordulós rendezvények szervezésénél elnyert támogatások alkalmi bevételként jelennek meg az önkormányzat költségvetésében.

1/b. Kiadási oldal

A sokrétű kulturális terület egyes elemei, eltérő módszerű és célú támogatásban részesülnek.

b/1. Az önkormányzat fenntartja és működteti intézményhálózatát: a közművelődési intézményeknek az alapműködésükhöz szükséges anyagi feltételeket évente, meghatározott költségvetési támogatási előirányzat formájában biztosítja. Az alapító okiratokban meghatározott feladatok ellátásához az intézmények, illetve nonprofit gazdasági társaságok, a feladatellátáshoz alapvetően szükséges szakmai és kiegészítő munkaköröket ellátók munkabérét és járulékait, az intézményfenntartási és működési költségeket, a tartalmi-szakmai munkavégzéshez szükséges dologi kiadások egy részének fedezetét, valamint a felújítási és felhalmozási kiadások fedezetét biztosítja számukra.

b/2. Az önkormányzat feladatfinanszírozás keretében nyújt részleges, nem teljes mértékű támogatást különböző kulturális szolgáltatások igénybevételéhez (a művelődési

központban illetve művelődési házakban és a megyei-városi könyvtárban). Ezen kívül kulturális rendezvények megszervezését alkalomszerűen részesíti támogatásban. Támogatást nyújt, a nem önkormányzati fenntartású, egyéb ún. külső vagy partner intézmények részére is, amennyiben azok rendezvényei a város kulturális életére, szélesebb körben kihatnak, vagyis városi szintű rendezvényeknek minősíthetők. Továbbá alkalmanként támogatást nyújt különböző művészeti csoportok, művelődő közösségek működéséhez, amennyiben azok jelentős eredményeket mutatnak fel a város kulturális, művészeti életében.

b/3. Az önkormányzat éves felhalmozási, felújítási előirányzatából, alkalmanként biztosít támogatást képzőművészeti beruházásokhoz, illetve azok felújításához.

b/4. Az önkormányzat éves költségvetéséből lehetőségi függvényében, saját fenntartású intézményei részére, közművelődési célú pályázatokhoz, alkalmanként önkormányzati önrészt biztosít.

V/2. A jövőben kialakítandó gyakorlat

A kultúra-finanszírozás tekintetében az alapvető cél az, hogy növekedjen az önkormányzati támogatásokon kívüli, ún. külső források bevonása, mind a különböző rendezvények, mind a képzőművészeti, köztéri alkotások megvalósításában, mind a város művészeti együtteseinek támogatása, fenntartása vonatkozásában. A kulturális szolgáltatások és szórakoztató rendezvények esetén erősíteni kell bevétel- illetve a piacorientált szemléletet.

Minden önkormányzati támogatás összegének megállapításakor figyelembe kell venni a kulturális koncepció elveinek történő megfelelést, illetve az intézmény, a civil szervezet, vagy magánszemély saját bevételi lehetőségeinek maximális kiaknázását. Az egyes rendezvények támogatásához be kell kérni azok költségvetését, illetve üzleti tervét, ezek alapján történhet a támogatási összeg megállapítása. A kulturális intézmények, nonprofit gazdasági társaságok bevétel-érdekeltségét az önkormányzatnak ösztönözni kell. Az egyes rendezvények, események, beruházások esetén a több szektorból érkező támogatások, bevételek előzetes felmérését el kell végezni. Az egyes rendezvények támogatásánál a jövőben erőteljesebben kell érvényesíteni az önkormányzat tartalmi és pénzügyi szempontjait, elvárásait.

A költségvetés megalkotása, a támogatások éves elosztása előtt, a tervezés időszakában, célszerű a kulturális koncepciónak megfelelő fontossági és nagyságrendi sorrendet meghatározni.

2/a. Intézményfenntartás és finanszírozás

Az állami kulturális központi támogatások szerény mértéke ellenére az önkormányzatnak várhatóan, még hosszú ideig nem fog csökkenni sem az intézményfenntartó, sem a helyi kulturális életet meghatározó szerepe.

A város kulturális életében megjelentek különböző szervezetek, a magánszféra kezdeményezései és kezdetleges formában a kulturális ipar piacorientált formái, ezek sajnos nem jelentősek ma még a város egésze viszonylatában. Ez a tendencia várhatóan lassan fog megváltozni, ezért az önkormányzat középtávon továbbra is fő feladatának tartja a kulturális alapellátást szolgáló közművelődési intézményei fenntartását, működtetését. A jelenlegi intézményi struktúrán azonban alapos szakmai vizsgálatok és gazdaságossági számítások alapján, várhatóan változtatni kényszerül.

Mindemellett az önkormányzat feladatának tekinti, hogy a város alapvető közművelődési, kulturális igényeihez biztosítsa az anyagi, tárgyi és személyi feltételeket, igyekszik folyamatosan korszerűsíteni az intézményhálózatot, törekszik azok gazdaságosabb fenntartására, hatékonyabb működtetésére. Figyelemmel kíséri és támogatja a közművelődésben, illetve a kulturális szférában megjelenő innovációs folyamatokat is.

Az önkormányzat egyik legfontosabb feladata a fenntartásában működő intézmények finanszírozási rendszerének korszerűsítése. Az intézmények működésében erősíteni kell a finanszírozás többszektorúvá válását: az önkormányzati források mellett pályázatokkal, szponzori támogatásokkal és a saját bevételeik jelenleginél jelentősebb növelésével kell a jövőben alapfeladataikat ellátni.

Az önkormányzati intézmények finanszírozásában alapelveként kell érvényesülnie annak, hogy az önkormányzat az általa meghatározott intézményi alapfeladatokat támogatja közvetlenül. Ugyanakkor lehetővé teszi, hogy az intézmények az alapító okiratukban meghatározott egyéb tevékenységeik eredményét, az intézményi alaptevékenységgel összeegyeztethető kulturális tevékenységek finanszírozására, továbbá az ezen eredményhez hozzájáruló dolgozók anyagi ösztönzésére fordítsa.

Az önkormányzati közművelődési intézmények esetében az alapfeladatokon túli, de azokhoz kötődő, kulturális rendezvények megvalósításában, ha azt nem közvetlenül az önkormányzat rendezi, az önkormányzati támogatás nem lehet több, mint a rendezvény teljes bekerülési összegének 20 %-a.

A finanszírozásban lehetőség szerint nem szabad figyelmen kívül hagyni a fenntartási költségek infláció-követő biztosítását, valamint a feladat-finanszírozás elvét, természetesen a mindenkori költségvetés által meghatározottan, amely költségvetés figyelembe veszi az önkormányzatnak az adott évben a pénzügyi helyzetét, a támogatási

lehetőségeket. A közművelődési intézmények a kötelezően elkészítendő éves munkaterveiket, programterveiket, összhangba kell hogy hozzák a pénzügyi, gazdálkodási terveikkel, illetve anyagi lehetőségeikkel, bevételi forrásaikkal.

A különféle kulturális vállalkozások, illetve kulturális feladatokat részben ellátó gazdasági, kereskedelmi szervezetek, gazdagíthatják a város kulturális arculatát, ezért az önkormányzat - a kölcsönös érdekek alapján – ezekkel a jövőben még szélesebb körben együtt kíván működni. Erre ösztönzi az önkormányzat az általa fenntartott közművelődési intézményeket is.

2/b. Forráselosztás és - bővítés feladatai:

- Az önkormányzat által fenntartott közművelődési intézmények biztonságos működtetéséhez, tevékenységükhöz, az alapfeladatuk ellátásához szükséges forrásokat beépíti éves költségvetésébe, a Közgyűlés által jóváhagyja az egyes intézmények éves költségvetési előirányzatát.
- Az országos, regionális, nemzetközi rendezvények szervezése esetén komplex finanszírozási modell alkalmazását preferálja. Vagyis az önkormányzati támogatások mellett egyre nagyobb mértékben igénybe kívánja venni a szponzori támogatásokat és a különböző regionális, országos és európai uniós pályázati forrásokat.
- A város kulturális intézményeit, művészeti együtteseit ösztönözni kell a Salgótarjánban működő gazdasági társaságok, pénzintézetek, vállalkozások, magánszemélyek szélesebb körű bevonására, saját tevékenységük szponzori támogatási mértékének növelése (pl. egyes nagyrendezvények és különböző művészeti együttesek esetében névszponzori lehetőség felkínálására, reklámszerződések megkötésére, stb.).
- Fontos elv az önkormányzat megrendelő-szerepének erősítése a kultúrturisztikai szempontból jelentős városi, megyei, országos, vagy nemzetközi hatású kultúrturisztikai eseményeknél. Az elvárások megfogalmazásában mindenképp szem előtt kell tartani az önkormányzati támogatásnak, mint befektetésnek a közösségi, kulturális hasznosságát és érvényesíteni kell a gazdasági rentabilitás szempontjait is.
- A kulturális célú felújítások, beruházások pl. képzőművészeti alkotások létrehozása esetén az önkormányzat mint fő támogató, illetve finanszírozó mellett, a jelenleginél nagyobb mértékben jelenjenek meg a pályázati források, szponzori támogatások, és a civil szféra, a város közössége anyagi áldozatvállalása is. Egy-egy ilyen típusú beruházás kivitelezését az önkormányzat pályáztassa meg, s a művészi- és anyagi

szempontból számára legkedvezőbb pályázóval, művésszel, illetve kivitelezővel kössön szerződést a megvalósításhoz.

- A városi szintű rendezvények: nemzeti-, állami- és egyéb városi rendezvények, jeles napok dologi kiadásai, kiadványok megjelentetésének támogatására az önkormányzat „Közművelődési feladatok” kiemelt előirányzatot képez, melynek összegét a mindenkori éves költségvetés függvényében határozza meg.
- A kultúra gazdaságélénkítő hatásainak erősítése érdekében a kulturális turizmusban és ezen belül a fesztivál-turizmusban, valamint az ökoturizmusban és a konferencia-turizmusban rejlő bevételi lehetőségeket jobban ki kell használni. (pl. régiós és EU-s pályázatokhoz való csatlakozás, Salgótarján és a kistérség arculatához, hagyományaihoz illeszkedő nagyrendezvények, fesztiválok fejlesztése, illetve újak létrehozása, vállalkozói tőke, illetve külső források bevonása, a piac-alapú rendezvény-szervezés arányának növelése, bevétel-orientált kulturális szolgáltatások bevezetése.)

VI. Cselekvési terv

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a Kulturális koncepcióban megfogalmazottak megvalósítása érdekében, az alábbi rövidtávú feladatokat határozza meg:

1. A Nógrád Megyei Önkormányzattal közösen meg kell vizsgálni a városi könyvtári feladatok megnyugtató, hosszútávú ellátásának módját a Balassi Bálint Könyvtárban és Közművelődési Intézetben. Szorgalmazni kell, hogy a TIOP és TÁMOP pályázatok révén elnyert jelentős összegekkel a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet, a városi könyvtárakban a számítógépes rendszereket fejlessze és a városrészi könyvtárak programjait is bővítsse a Nyitott Kör Olvasókör Egyesület TEMI Könyvtárával együttműködve, külön együttműködési megállapodás alapján.

Felelős: Oktatási- Kulturális és Sport Iroda vezetője

Határidő: 2009. június 30.

2. A városrészi közművelődési tevékenység fejlesztése érdekében fel kell mérni az önkormányzat tulajdonát képező városrészi művelődési házak, illetve közösségi színterek állapotát, az épületek állagát, tevékenységét és javaslatot kell készíteni további működtetésük formájára és módjára, a felújításukra, esetleg más célú hasznosításukra.

Felelős: Salgó Vagyon Kft. igazgatója

Városüzemeltetési Iroda vezetője

Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Határidő: 2009. október 31.

3. Fel kell mérni a városrészi művelődési házakban, közösségi színterekben és az egyes lakótelepeken működő iskoláknál, hogy mely helyeken hozható létre nyilvános, közművelődési fiókkönyvtár és milyen feltételekkel, milyen egyéb közművelődési, közösségi tevékenységet ellátva működtethetők.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Határidő: 2009. október 31.

4. A JAMKK feladatrendszerének, funkciójának, gazdálkodási formájának, szervezetének, további működésének áttekintése – ha szükséges, alapító okiratának módosítása. Különös

tekintettel a rendezvényszervezésre, a Tourinform Iroda további működtetésére, egy esetlegesen létrehozandó városi rendezvényiroda működtetésére. A városi rendezvényiroda a városi ún. nagyrendezvények, a piaci, üzleti alapú nagyrendezvények és további városi rendezvények koordinálását, előkészítését, lebonyolítását végezze, azok PR és marketing feladatait is ellátva, valamint szponzorok bevonásával a különböző pályázatokon való részvétellel segítse mind az önkormányzati intézményeket, mind a civil szféra azon szereplőit, amelyek városi hatókörű rendezvényeket szerveznek.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője
JAMKK igazgatója

Határidő: 2009. október 31.

5. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy létrehozható-e egy önálló, alternatív salgótarjáni színház, illetve társulat, uniós pályázati források és központi, állami források bevonásával, valamint egy új, többfunkciós – egyéb művészeti eseményeket, illetve együtteseket is kiszolgáló – színházépület létrehozása, illetve felépítése Salgótarjában.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője
Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda vezetője
Salgó Vagyon Kft. igazgatója

Határidő: 2009. december 31.

6. A helyi cigány kisebbségi önkormányzattal és szakemberek bevonásával, meg kell vizsgálni a roma kultúra és hagyományörzés városi feltételrendszerének helyzetét és ki kell dolgozni az igények és a lehetőségek összehangolásával az e téren szükséges tennivalókat.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője
JAMKK igazgatója
Salgótarjáni Cigány Kisebbségi Önkormányzat

Határidő: 2009. december 31.

7. Az Apolló Mozi gazdaságos fenntartásának és helyiségei jobb kihasználásának, valamint a város ifjúsága szórakozási, szabadidős igényei kielégítésének bővítése érdekében az Apolló Mozit egy többfunkciós, városi, alternatív, kulturális és ifjúsági szórakoztató centrummá kell átalakítani. Így megmaradhat a moziszolgáltatás, sőt kibővíülhet ART

Mozival. (Helyet kaphat benne pl. vendéglátó hely, drámapedagógiai műhely, zenekari próbaterem, különböző játékterem, klubterem, és a SITI is ebben az épületben működhetne tovább.) Az átalakítás pályázati források bevonásával az „Előzetes akcióterületi terv, Salgótarján városközpontjának funkcióbővítő rehabilitációja” című projekttel összhangban történik

Felelős: Városüzemeltetési Iroda vezetője
Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda vezetője
Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Határidő: 2010. október 31. – a pályázat benyújtása

8. Az önkormányzat koordinációs tevékenysége segítésére létre kell hozni egy Kulturális Fórumot.

A Kulturális Fórum létrehozásának alapvető célja a városi rendezvények összehangolása. Jelentős városi, országos vagy nemzetközi rendezvények előtt egyeztetések szükségesek a feladatmegosztás és a koordináció érdekében, a városban működő kulturális intézmények, a Civil Kerekasztal Kulturális és Művészeti Szekció képviselője és a történelmi egyházak képviselői részvételével.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Határidő: 2009. október 31.

9. A városi kommunikációs és marketing-stratégia részeként el kell készíteni a városi kulturális rendezvények, események propaganda-, reklám- és marketing tervét.

A helyi médiumok közötti kapcsolatok rendszerét, együttműködését, célszerű távlatokban gondolkodó stratégiában összegezni (városi tv, képújság, városi honlap, egységes arculattal rendelkező hirdetőrendszer, a városról szóló többnyelvű kiadványok, szórólapok, prospektusok, könyvek, multimédiás anyagok, stb.).

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője
Városfejlesztési és Informatikai Iroda vezetője
JAMKK igazgatója
Salgótarjáni Városi Televízió igazgatója

Határidő: 2010. október 31.

10. A Tarjáni Műsorfüzet (JAMKK-kiadvány) mellett, a kulturális, művészeti események kínálatát szélesebb közönségréteghez célszerű eljuttatni, újabb eszközök és formák felhasználásával. A Városi Televízió műsorai, a Városunk című lap által nyújtott új lehetőségek mellett indokolt új megállító-információs táblák elhelyezése a város több pontján, valamint internet-elérés biztosítása (programokról, információk) a JAMKK látogatóinak, a város közönségének. A Tarjáni Műsorfüzet című kiadványt meg kell újítani mind küllemében, mind tartalmában. A műsorfüzetben szélesebb körben kapjanak helyet a különböző városi civil szervezetek, közösségek programjai, rendezvényei.

Felelős: JAMKK igazgatója

Határidő: 2009. október 31.

11. Évente készüljön Városi Rendezvénynaptár. Ennek elkészítése a JAMKK és a városi rendezvényiroda feladata, mely a város előre tervezhető, valamennyi jelentősebb rendezvényét magában foglalja. Elkészítésében nyújtson segítséget a Civil Kerekasztal és a városban működő intézmények is. A városi szintű koordinációhoz elengedhetetlenül szükséges ennek a kiadványnak az elkészítése és a rendezvények jó előkészítéséhez és segítséget nyújthat hozzáférhetővé tétele, elektronikus formában.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Városi Rendezvényiroda vezetője

JAMKK igazgatója

Határidő: tárgyévet megelőző év november 30.

12. A Salgótarjáni Városi Televízió rendszeresen és nagyobb műsoridőben mutassa be a salgótarjáni kulturális szervezetek, intézmények munkáját.

A helyi média egészének általában, s ezen belül a városi televíziónak, a meglévőnél sokkalta jelentősebb szerepet kell vállalnia a kulturális események és folyamatok előzetes beharangozásában és azok színvonalas bemutatásában. Szakszerűbb marketing munkára, a regionális, országos médiumokkal jobb kapcsolatokra van szükség ahhoz, hogy a jelenleginél szélesebb, országos körben mutassa fel a televízió a helyi kultúra értékeit.

Felelős: Salgótarjáni Városi Tv igazgatója

Határidő: értelemszerűen

13. Meg kell vizsgálni a város kulturális intézményhálózatának, kulturális feladatokat ellátó kht-knak és közalapítványoknak más gazdálkodási és szervezeti formában történő működési lehetőségeit és ki kell dolgozni, meg kell határozni a változások módját, formáját és határidejét.

Felelős: Oktatási, Kulturális és Sport Iroda vezetője

Városfejlesztési és Informatikai Iroda vezetője

Városüzemeltetési Iroda vezetője

Határidő: 2009. november 30.

Az önkormányzat kulturális szférát érintő ráfordításai (e Ft-ban)

Kulturális támogatások, intézményenként, és egyéb kulturális területenként	2005.	2006.	2007.	2008.
– JAMKK (benne a színházi bérletsorozathoz: 9 M Ft/év)	202.734	208.262	231.010	226.509
– Salgótarjáni Néptáncművészetért Közalapítvány	5.482	6.525	6.965	7.315
– Salgótarjáni Városi Televízió	18.050	18.560	18.560	23.530
– Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	176.803	179.740	182.108	179.553
– Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet	36.073	36.408	40.063	47.000
– Apolló Mozi	5.000	1.350	920	8.000
– Közművelődési feladatok előirányzat	7.000	7.882	18.706	21.348
– Általános tartalékból – kulturális célú támogatás	3.250	2.690	5.483	5.843
– Képviselői alapokból – kulturális célú támogatás	1.090	1.740	1.612	1.815
– Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar	- ³	-*	4.000	4.000**
– Kitüntető címek, díjakból – a kulturális célú ráfordítások	3.000	2.700	2.650	2.570
– Önkormányzati cégek, gazdasági társaságok – kulturális támogatásai	2.500	3.100	2.690	3.228
– Pályázati forrás (rendezvények, művészeti együttesek, képzőművészeti kiállítások) (önkormányzati, saját erő)	5.600	4.970	3.580	3.856
– Civil szervezetek, ifjúsági feladatok előirányzaton belüli kulturális célú ráfordítások	1.417	1.565	1.613	1.763
Összesen:	467.999	475.492	519.960	536.330
Az önkormányzati költségvetés kiadási főösszegei	10.451.118	12.507.330	10.777.609	10.358.984
Az önkormányzati támogatások, az éves önkormányzati költségvetés %-ában	4,47	3,80	4,82	5,17
Az országos átlag, Megye Jogú Városok esetében: 4,3 % (A költségvetésük teljes összegéből a kulturális támogatások aránya!)				

³ - A Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar működési kiadásai 2005-2006-ban a Váczi Gyula Alapfokú Művészetoktatási Intézmény költségvetésén belül mintegy 3,5 M Ft/év nagyságrendű volt.

** A Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar 2008. évi támogatása kiegészült az önkormányzat által benyújtott pályázat útján további 3 M Ft központi (minisztériumi) támogatási forrással

2. sz. függelék

Állami normatív támogatás tényleges alakulása	2005.	2006.	2007.	2008.
A helyi közművelődésre, közgyűjteményi feladatokra	55.102	51.786	47.043	46.398
Az önkormányzat kulturális ráfordításai	469.999	475.492	519.960	536.330
A kulturális ráfordításhoz viszonyítva az állami normatív hozzájárulás mértéke, %-ban	11,77	10,89	9,04	8,65